¶Verborum præterita & ſupina.

¶GRAMMATICAE PRIMA PARS Roberti VVhitintoni L. nuperrime recenſita. Liber quintus.

De verborum præteritis & ſupinis cũ commento necnõ interli=niari eiectionum interpretatione.

Eiuſdem Roberti VVhitinto=ni Tetraſtichon.

Auctius exit opus, facit hoc mihi zoilꝰ acer
Arbiter, is credit nil ſine teſte mihi.
Imprudens pagit qđ nolit, nãq; nocendo.
Proſit, quod cupio conciliatq; mihi.

HVMILIABIT CALVMNIATOREM.

¶Robertus VVhitintonus L.L. candidis lectoribus Salutem.

GRammaticę æditiones certatim (tanq̃ in olympiaco puluere) oſtẽtare contẽdũt huiꝰ æui cõplures, aliꝰ tñ alio more, ſuo quiſq; innitẽs iudicio: aliũ cõtẽpſiſſe videt. Hic autẽ breuitati anxie nimiũ aſtrictus (vt videaꝫ contractior) fatidicæ. Themis oraculo non minus abſtruſa, excudere certat. Ille vero obſoletorũ affectator iuiſtatã ſupellectilẽ (vt locupletatior cenſeaꝫ) ferrugineo (velut matris Euandri) apparatu: obfuſciora elicere nititur. Itaq; dum populari auræ captandæ vela plus iuſto turgida protendũt, fit vt vel nimiæ anguſtiæ vadis: vel vaſtę profuſitatis abyſſo, illidãtur importuni. Vnde nos mediocritatẽ cõplectẽtes, vt quem cautiorem aliena efficiunt pericula, prurientibus auribus neoterica, & exotica relinquẽtes oblectamenta: iſtiuſmodi Circes cãtilenis, vt nõ incautus Vlyſſes, aures obturantes: mediũ iter tutius tenere potius eligimus. Neq; ſi penes alios, ampullata, emunctæ naris effulgeat gloria, penſi quicq̃ habemus: dũmodo ſtudioſæ pubis vtilitati, a nobis vtcunq; conſulatur. Quare poſt varios hybernarũ procellarum turbines, quædam lacera & detrita, typographorum incuria facta, reſarſimus, quædã etiã noua, ex cõſulto, addenda curauimus. Quod ſi ſolito auctior paulo videar cupiã. In cauſa fuit quorundã Criticorum momorum latratus: qui ſine autorum teſtimonio, nihil, licet Apollinis oraculo non minus verum, nobis credere in animum inducant. Neq; me p̃terire poſſit: q̃ lynceinoſtris carpendis eſſe ſolẽt. At diſcant velim prius vel ſua, cultius ædere: q̃ aliena male taxent, ne male audiant. Autorum & probatorum quidem, inſeruimus nõ modo teſtimonia vbi enucliatione opus eſt: ſed etiam annotatiunculas de iſs quę rara, & minus vſitata iudicantur. Poſtremõ ne te fugiat velim cãdide lector, quoties hæc & ſimilia verba intulero. Legitur, lectũ eſt: repertũ eſt, raro. &c. Parce & niſi in magno opere vix imitanda cenſeo. Vale ex VVinandi officina. ix. calendas Ianuarias. Anno noſtrę redemptionis ſupra ſeſquichiliadem, xx.

¶LIBER QVINTVS PRIMAE PARTIS grammaticæ VVhitintonianæ, de verborum præteritis.

¶Prima coniugatio.

.i.coniugationis.

Ræteritum primę formando vt amo/amas/amaui.
ex as facit aui.

¶Exceptio.

to forbed/ or ler. vt veui. — to cruche/ or barste. crepui.

Sed dat ui vetat, & crepat,

to rubbe. fricui. — to shyne. micui.

atq; fricare micoq;.

to thonder. tonui. — to lye in bed. cubui. — to cut. secui. — to sowde. sonui. — to bynde. nexui.

Atq; tonare domo cubat & seco, sic sono nexo,

to foolde. plicui. — to kyll/or slepe. necui. — verbis præteritis .i. sunt.

Explicat atq; neco, tamen ex ijs lecta per aui,

Quędam apud autores poteris reperire probatos,

¶Annotatio.

¶Quędam ex ijs apud autores legũtur etiam in aui: licet rarius. Persi⁹. Excepto si quid manſurũ rubrica vetauit. Cicero de oratore. Nihil fane ad rem pertinet ſi qua in re diſcrepauit ab Anthonij diuiſione. Catulus in Egnatiũ. Et deus hubera defricatus vrina tanq; fricaui ductu. Horatius in Odis. Intonata fluctibus. a tonaui. Fouis per regulam dixit. Copias eius domauerunt. Apuleius. vj. meta. Europã tauro ſuperuabaſſe dixit. Hiero. in Ezechiele. ca. xvij. Quare mater tua cena liciter leones cubauit. Apuleius. j. meta. Præcęcata gula: a præcęcaui. Manilius li. v. Aura per extremas reſonauit fleb ile ripas. Horatius. Magna ſonaturum des nomina huius Inotem a ſonaui. Seneca de cõſolatione ad Bibinam. Ad ſummum emicaturus ab emicaui. Suetonius in Cęſare. Ne ancipiti quidem vnq; fortuna præteritis dimicauit. Plinius. Ægyptij naues plicatiles humeris tranſtulerunt. a plicaui plicatum ductum. Priſcianus cum Diomede dicit necatus ferro. Nectus alia vi perempius. Sz differentia ſępe confunditur. Suetonius in Syberio. Hoſtes fame necaui. Cicero apud Macrobium Saturnalium libro quarto/capite tertio. flammam exſtinguo viridibus factam/atq; ibi incluſum fumo necatũ. Valerius maxim⁹ li. vj. virgo ſuos vẽtu no necauerat. Quintilianus. fame necatus dixit. Cicero, Enectus ſim Tantalus, Horatius. Bos eſt enectus arando.

Vetauit.
Diſcrepauit.
Defricatus.
Intonatus.
Domaui.
Cubaui.
Secaui.
Sonaui.
Micaui.
Dimicaui.
Plicaui.
Necatus.
Necaui.
Nectus.

to make threfolde

to multyplye. to duple. as moche.
vt mltiplico/aui duplico/aui triplico/aui. .i.cõpositū.

Aui præterito plico dat cum nomine iunctum,

to reply/or re=

to come to lãde. to folde. pete.recito. to folde.
vt applico/cui. iplico/cui. replico/cui. cõplico cui. .i.etiam.

Sed cum præpositō dat ui, dant hæc vel in aui.

to set out/ to lappe to repete. to folde. to playe vpon knyes/
or shewe. aduinci/ in. recitare. togyder. and handes.
explicaui. applicaui. iplicaui. replicaui. cõplicaui. rogo hũiliter manus plicans.

Ex, ad, in, atq; re, con solum dat supplicat aui

Applicaui. Explicaui. Implicaui. Replicaui.

Cicero in Rhetoricis. Quod in itinere tam familiariter se applicauerat. Pacuuius Que te explicauit tantis erumnis obruta. Cice. in Pisonem. Criminibus infinitis implicata. Virg. Implicuitq; comam. Cicero in Pisonem. Familiaritate implicat. In Victurnio semper explicaui. in Ciceron sepissime inuenitur. Plinius. Quam sepius ille replicasset/tandem persuasit. Pacuuius in. iiij. syl. Non ellythmia sicca / non replicte bulborum tunice/ nec oue tantum: replicte pro replicite per syncopam. Seneca in epistolis. Recitator ingentē historiam attendit minutissime scriptam/arctissime plictam/pro plicitam.

Lectum est iuuaui apud Manilium li. iij. & apud Salustium in Jugur.

to helpe. to delyte.
aduto/siue delecto. to wasshe. to gyue.

Iuui datq; iuuo, laui lauo, doq; dedi dat.

to appete/or

to stande by. to coste. remayne.
to stande. eius cõposita dãt iti vt asto/astiti. costo/stiti. exto/extiti.

Stoq; steti format, sed iti dant compositiua,

¶ Annotatio.

Ouidius licẽter per syncopam dixit. x. Meta. halcyone lachrimas: & q̃ par admonet absistit/pro absitit. Propertius etiam licenter restauit dixit li. ij. Nec si post sygias aliquid restauerit vndas. Lauo etiam olim fuit tertie cõiugationis. Horatius. Ora manusq; tua lauimus Feronia lympha.

to adde/or

.i. coniugationis. cõposita a vo. to encrease.

Terni sunt flexus quæ do componit, vt addo.

to be sure: to compas/or

ty for. to sell. to distroye. to be set.
.i. flexus. do. do. do. do.

Sunt primi satis, & venun, pessun, quoq; circun:

¶ Addo significat adiungo. Venundo/a venum supino a veneo/s. do das: significat res permutare in cõtractu/s conuentione. Satisdo/fide iubeo/ promitto per vadem: siue fidem meam pignori do: & re ipsa certifico. Pessundo/conculco/reprimo/s pessum do: hoc est cedo vel retrocedo. Circundo/circumsto/ vel circumfundo/ vel circuscipio.

¶ De ijs quæ tam actiue q̃ passiue præterеunt.

to stakker?

to soupe. ot stubble. to swere. vt cenãmi/vel cenãtus sum

Cœno cum titubo, iuro dant atus & aui,

to drynke/ot properly

to boll/ot quaffe.

Præterito, poto potaui & potus habebit.

¶ Ceno/as cenaui. hoc est vespertinam refectiunculam facio. Titubo est pedibus/ vel lingua insistere non valeo: sed hinc inde vacillo/ vt ebrij aut infirmi. Juro/as/a iure fit. Nam iurare proprie est promittere quippiam: adhibitis etiam testibus/ita seruaturum/ac si ius esset. Poto/as. est idem quod bibo. sed bibere est necessitatis potare autem luxurie causa/confundantur tamen.

¶ De formatione compositorum.

to teche contrary/

love agayne. and the truthe. to rede agayne.

redamo/aui. dedoceo/dedocui. relego/relegi.

Simplicium norma formabis compositiua.

.i.audio. vt maneo/mansi. venit immuneo/es immunui.

exaudio/is/exaudiui. contra naturam plumitur: de quo infernus.

Omnibus in verbis: ni regula certa negarit.

¶ Secunda coniugatio.

to be styll/ot

to peace. to teche. to be hote.

.f.syllaba. vt sileo/silui. doceo/docui. caleo/calui. .f. cõgationis.

Es in ui versa formabunt verba secundę.

Lucanus.li.iij. Absorpsit penitus rubes & tecta ferarum. Aug.iij. confe. Gurges absorbuerat eum insania. Circensium. Ciceroli.ij. Philippicorum. In sanguinem civilem exhausit: vel potius exsorbuit.

to commaũde. sorpsi/to suppe sorbui.

Præteritum, iubeo iussi, psi dat sorbet uiq;

to call. cio/cis/civi. idem. to spynne.

Et cieo ciui (vt cio quartæ) dat neo neui,

to grate as a

tothe/to crake

as a carte/to

crasshe as a tree

vt stridi. vidi. sedi. fallynge. to see. to syt.

In di des mutant stridet video sedeoq;.

Stridco est sonum violentum facio/vt currus nonnullus facit. Calepinus dicit strideo/stridui: quo nescio) autore: dicitur etiam per tertiam strido/stridis/stridi.

vt arsi. suasi. rusi. to drynne. to consull. to laughe.

Si faciunt ex des ardet, suadet quoq; ridet.

to shyne. to wype/ot make clene.

vt fulgeo/fulsi. ot & fulgo tertie. tergo/tersi. ot & tergo/tergis.

In si verte geo quoties l, præuenit aut t,

Beo.

Dicitur etiam sorbo/is. tertie coniugationis.

Cieo.

Deo.

Geo.

to increase. to be scolde. to mourne.
auxi. frixi.&: frigo/gis. luxi. to shyne.

Geo. Augeo, frigeo, lugeo xi ex geo, luceo luxi.

olui. to smell.

to put out. deleui. diuisas syllabas. olim oleui.

Leo. Deleo dat leui, sed ui dat olet, dedit eui.

to growe/or wexe.
to sacryfyce. to go out of vse. to growe in vse.
vt adoleo/adoleui. obsoleo/obolcui. inoleo/oleui. apud antiquos.

Dant eui sua nata, dabant per ui tamen olim.

Olui. Oleui. Oletum. Olo/lis. Exoleuit. Adoleuit. Inoleo.

Chorati. in epist. Una fere dulces oluerunt mane camene. Martialis. Atq; olere lares commessatores Lyeo. Olim oleo fecit olcui. vnde oletum stercus humanũ: qr vsq; de male olet. Persius. Ueiò quisq; fuerit oletum. Ueteres dicebant olo/olis. pro oleo. Plautus. Olunt edes Arabicas. Composita ab oleo vilitatius præterquam in cui/cũ in ui. Plinius. Hoc in totum exoleuit. Tullius exoleuit iam ista oratio. Uergi. Tu cum mox adoleuerit ætas. Augustinus. Miror apud quosdam infideles vñ tam pernicosus error inoleuerit: vt super tumulos defunctorum cibos & vina conterant. Reperiuntur in ui diuisas syllabas: sed apud antiquos. Plautus. Mij deeq; te perdant abolitũ nisi alitum.

to dwell with/or to to perseuer or
gyder. to remayne. contynue.
vt cõmaneo/cõmansi. remaneo/remansi permaneo/permansi.

Neo. Dat maneo mansi cum cunctis compositiuis.

to stande out/or to
to contynue longe. to appere or shewe. to hãge ouer. shewe fer of.
obmaneo/obmansi. vt eminco/eminui. immineo/ui. pminco/nui.

A quotquot retinent, per ui sed cętera formant.

to wrythe/to wraste/
to myrygate/or to call/to turne/ to cleue/or stryke/to doubte.
to swage to torment. to remayne/or abyde.

Ceo. queo Mulceo mulci, torqueo torsi, hæret dabit hæsi.

Reo. to be ware/or to moue/or
to cerysshe. to auoyde. angre. to wynke vpon.
vt foueo/foui. caueo/cani. moueo/ui. or & conniueo/uis: tertia.

Veo. Ex ueo ui formes, ui dat conniueo vel xi.

De ijs quę duplex habent præteritum.

to please.

Præteritum ijs duplex. placeo placui placituscq;.
to dyne. to lacke/or myse.

Prandeo dat prandi vel pransus: dat careoq;.
to be open.

Cassus vel carui, pateo patui quoq; passus.
to deserue/to do for/
to get.

Dant ambo mereor, mereo, merui, meritusq;.

De neutris quæ more passiui prætereunt.

to mourne/to hery/or fadde. to be wont/or accustomed.
Mœreo pro luget mœstus, soleo solitus sum.
to be gladde/or to ioyfull. to darre/or to be doolde.
Gaudeo gauisus format, sic audet & ausus.

¶De impersonalibus duplex præteritum habentibus.

to be wery/or yrke. to be sory/to hane pyte.
Tædet pertesum donat miseretq; misertum.
to be abasshed/ pudet incst ijs que turpiter fiunt.
or ashamed. piget in ijs que cum damno, aut malo fiunt.
Atq; pudet puduit, piget emittit piguitq;.
a tedet. a pudet. a piget. quamuis rarius.
Tæduit est puditum, pigitum quandoq; reperta.

¶Tedet impersonale facit pertesum Virgi. iuſ. Enei. Si nõ pertesum thalami: tedeq; fuissent. Repertur etiam teduit. Hieronymus in Ecclesiastico. Idcirco teduit me vite mee. Miseret etiam misertum est. Teren. in Heauton. Si ei medij amabãt/ vt tuarũ misertum est fortunarum. Aliqui dicũt etiã a miseret miseruit/ sed vix aut sine auctore. Pudet facit puduit q puditũ est secundum Pusca. Sil. f. Mens abiit puduitq; fuge. Recte dicimus puditurum. Plinius li. xxxvj. cap. xv. Quũ puderet viuos/ puditurum esset extinctos. Plautus semel tantũ cũ ablõ pudet coniunxit in Bacchidibus. Neq; me/neq; te/tuus inuis puditum est factis que facio. Piget facit piguit et pigitum est. Statius li. vij. Nec pigitum paruosq; lares humilesq; subire. Pudendũ et pigendum gerundia sunt: vnde nomina pigendus et pudendus. Sellius. Neq; pudenda dico/ aut penitenda. Cice. de ora. Non enim pudendo/ sed faciendo. tẽ. Outduus. Adde fidem nulla parte pigendus erit. hec verba impersonalia aliqñ psonalia legũtur/ sed in tertia persona tantum. Teren. in Adel. Dei mihi nõ te hec pudent. Lucanus li. viij. Semper metuit quem seua pudebãt. Teren. in Phor. Quare obsecro ne plus minusue facit/ quod non postea pigeat.

pertesum.
Teduit.
Misertum est.
Puduit.
Puditum est.
Piguit.
Pigitum est.
Pudendus.
Pigendus.

¶De ijs quæ primam præteriti geminant.

to byte or checke. to promyse/or to be surete for.
Dat mordere momordi, sic spondere spopondi.
to croppe/or loppe trees/to shaue. inde tonsor barbarum. to hynge/or to weyghe.
Dat tondere totondi, sic pendere pependi.

¶Exceptio.

to byte/or checke agayne. to answere. to loppe downe. to wey/ or pondre.
vt remordeo/remordi. respondi. detondi. appendi.
Si componantur geminantia, non geminantur.
retaliare signifi
to lerne. to aske. to gyue. to requyte. to rẽne downe. to rẽne before.
cõ facit didici. poposci. dedi. repupugi. decucurri. precucurri.
Ni disco, posco, do, repugno, curroq; de præ,

apud veteres geminabant. Varro. Detotondêrã forcipibus. Emi⁹. Detotondi agros letos oppida cepit. Plautus in Aululario tolle Gellio. Ut ad memordit hominem: vbi e pro o posuit veteres e pro o in iis geminatis posuerunt. vt memordi/despondi/ tetondi. autore Gellio. li. vij. ca. xx. Plautus in tigre apud Gellium pronũciasset dixit. Liquet igitur veteres olim dixisse mordeo/mordi: rideo, risi.

¶ Tertia coniugatio.

to lycke.	to drynke.	to scratche.
vt lambo/lambi.	bibo/bibi.	scabo/scabi.

Bo. **Præteritum ternæ formans, ex bo facies bi.**

to wryte. .i. sum. to be wedded. or maryed.

Sed scribo scripsi dat, nupsi nuptaq; nubo.

Lambuit a lambo diuusq; Hieronymus effert.

¶ Diuus Hieronymus li. Judicum. In trecentis viris qui lambuerãt aquam libera bo vos. Ibidem. Manu ꝛ lingua lambuerat aquas. Frequentius tamen lambi. vt accumbo/bis/accubui.

O mutant in ui (tamen m dempto) cubo nata.

to lye by.

to sytt by/or at the table. vt accubo/bas/bui.

vt accumbo/bis/accubui. cõiugationis. litera m.

M quoties retinent ternæ sunt: hac sine primæ.

¶ Cõposita a cubo quoties m/literã habẽt in cõpositione sunt tertie coniugationis vt occumbo/is qõ mori significat. Sed sine hac litera m/sunt prime vt accubo/as. qõ idẽ sigt. Virg. Nec adhuc crudelibus occubat vmbris. .i. tacet mortu⁹. Idẽ seu versare dolos/seu certe occumbere morti. Secubo/as. ꝛ secumbo/is. idem quod seorsum/ꝛ separatius cubo. Proper. Miles depositis annosus secubat armis. Liu⁹ libro. xxxix. Per iocum adolescens vetat eam mirari si per aliquot noctes secubuisset. Accubo/bas. iuxta cubo. Sueto. in cesa. Theatrũ summe magnitudinis Tarpeio monte accubans. Accumbo secus significat in mensa sedere. Virg. Tu das epulis accumbere diuum. Cõcubo/bas: ꝛ concumbo/is. pro simul dormio. Decubo/as. ꝛ decumbo/is. quasi deorsum cubo. Apuleius. Decubantem excitaui feram. Colu. li. vij. Est etiam post dormituram molliotis generis bos qui decumbit in sulco. Decumbo/is. significat etiam mori. Incubo/bas. ꝛ incumbo/bis. idem significant quod instare/imminere/insidere/inhærere. Virg. Ponto nox incubat atra. Plin⁹ celũ cadmi suo. .i. terre incumbit. Recubo/bas/recumbo/bis. idem qõ iaceo/quiesco. Virgilius. Tityre tu patulæ recubans sub tegmine fagi. Idem. In te omnis domus inclinata recumbit. Succumbo/bas. ineo. hinc succubi demones qui sub specie mulieri viris subiiciuntur: vt incubi mulieres ineunt. Succumbo/subeo. habet tamen cubo cõposita que nõ habent cumbo. vt excubo ꝛ non excumbo. Supercubo. ꝛ non supercumbo. Similiter cumbo habet composita que cubo nõ admittũt. vt discumbo/non discubo. procumbo nõ procubo. Idem tamen preteritum ꝛ supinum est in omnibus in ui/ꝛ in itum.

to saye/ or speke. vt dixi. | to leyde/or to wedde. duxi.

Co. **Ex co formabit xi, dico sic quoq; duco.**

to quercome.

to stryke. or subdue.

Ico vult ici, format vinco quoq; vici.

to beholde or loke. vt aspicio aspexi. | to entyse forth. per blandicias educo.

Icio. **Ex icio facis exi, solum elicio dat.**

to cutyse fro. to allure.

Elicui, legitur sed pellicui, allicuiq;.

to make/to cast/or to throwe/or flynge.

Feci donabit facio, iacio quoq; ieci.

¶ Specio speciis speri: idē qđ video. sed iam exoleuit. Eius tamē cōposita in vsu manēt. vt aspicio aspexi. Inspicio inspexi. cē. Insuper iacio iacis. iecī. idē qđ in fraudem duco. a iacio. i. frans iam absoleuit. Eius tamen frequentat mium iacto/as. per diā dirtias illicio. in vsu est. Cōposita vero a iacio mutant a in i/vt allicio. i. blandē attrho. Illicio induco: Pellicio pertraho. ¶ faciunt allexi/illexi/pellexi. Teren. Jo senem per epistolas pellexit. Legitur allicui/pellicui (huius rarius) vt quidam sentiunt posterius ab allicio et pellicio secunde. Plin. apud Pusicranum. Cuius vnius premio multorū allicuit annos. Varro. Deinde vbi pellicuit dulcis venis vnda saporis. Iacio tamē solum elicui format. Lucretius. iiij. Ad colloquium patrem elicuit. habuit tamē aliquando elexi/electum. vnde electo.

Aspicio. Inspicio. Allicio. Illicio. Pellicio.

abstineo/veniam dō (to absteyne. to pardon/to save)

A parco facies parci, donatq; peperci.

to fede. to knowe. to growe. to be acustomed

vt pasco/pauī. nosco/novī. cresco. crevī. suesco/suevī/qđ ¶ suetus sum.

In sco quod finit, sco dempto ui sibi sumit.

to lerne. to couer/or to growe. olim gliscī/¶ glisctum. Sco.

Disco dat didici, gliscō non preteritum dat.

caput inclino/concutio/vel connuco.

to nod with the heed/or to shewe a sygne. to asse of ryght/or duty.

Dat conquinisco conquexi, posco popōsci.

coerceo/cohibeo/domo. separo vel dirimo.

cōpescuī (to refrayne) dispescuī (to dyuyde)

Ouertunt in ui, compesco dis(quoq;)pesco.

Plinius. Nilus Aphucam ab Aegypto dispescuit.

¶ De continuatorum preteritis.

Preteritum patris dant in sco continuata.

I am fatte.

vt pingui/a pinguisco. i. pinguico iam. hic capo pinguit. i. pingue fit.

Prætentis sensum patris quod continet in se.

¶ Aliqui censent verba continuatiua/siue effectiua in sco carere preterito: quibus refragatur. Vallensis distinguēs preteritum continuatiuorum a preteritis primitiuorū: dicens pinguit a pinguesco/significat illud quod iam effectum est pingue/pinguit a pinguico significat illud quod fuit pingue. Quidnus metā. iiij. dixit. Protinus imbutum celesti nectare corpus. Delinuit a deliquesco.

so dymbe/or to go vp.

vt scando/scandi.

Ex do di formes, prendo di non geminabit.

to bende/a bowe. to hange vp.

to charge a gonne. to wey or pondre/or to perse. Do.

Tendo tetendi dat, pendo formatq; pependi.

¶ Iohnes Alexander precipit pendo / facere ptendidi: cui multus grammaticorum stipulatur. Et licet hystorialiter vsus sit prendidisse. Valla tamē dicat literam deprauatam: i dici debere prendidisse.

Tendo. ¶ Tendo/ĩs.a tenue ꝙ do sigt extendo extraho. Aliqñ per translationẽ insidiare. vt tendere laqueos. Aliqñ conari aliqñ tentoria figere. aliqñ offerre/ꝛ protendere. aliqñ pergere. vt tendimus in Latium.

to drue in to powre forthe/
vt fidi/fudi. sondre. or shede.

In di do vertunt (n dempto) findere fundo.
fudi/to cut or dyuyde) to dryue. or knocke/or prune.

His addas scindo, format tundo tutudigi.

Scindo/scicidi Descĕdo/descĕdi. ¶ Scindo apud veteres geminabat primam preteriti scicidi. Aeneas apud Priscianũ. Non ergo aqua (vt predicant) scinderat pectus. Descendo etiam olim descĕdidi fecit. Valeriꝰ Antias apud Gellium. Deinde funere elocato/apud forũ descendidit. Laberius apud eundem. Ego mirabar quomodo mihi descendidere ant.

to buylde/or set togyder.
s. pugnationis. vt condo/condidi.

Cõposita a do. Di duplicant ternæ quę do dat compositiua.
to hyde.

Abscondo dabit abscondi nunq̃ geminat di.
to playe/or mocke. to hurte. to shyrte.
vt tundo/tusi. ledo/lesi. claudo/clausi.

do post vocalem, Do si vocalis, vel diphthongus præit: in si.
to rumme as an asse. de quo in secunda conjugatione.

Vertitur, at rudo dat rudi. stridog; stridi.
to stryke/or bete with a hambie. or to pryne.
ferrũ pecunio vt aliqd ex eo fiat. to let a ferme.

Cudo dat cudi; non cusi, pedo pepedi.
to lyght as
a bryde. a sedeo mutuatur. to fall. to truste. olim sidi habuit.

Sido dat sedi, cecidi cado. fido fisus.

Cudo. ¶ Cudo/is. Diomedes cũ Carisio et Phoca/cusi vel cusi in preterito habere consentiunt qõ autoritate pbari non põt. Ideo Priscianꝰ dicit habere cudi tantũ. Virgi. Eneid. Ac primũ silicis scintillã excudit achates. Sylocusq; ingẽs foliis. Excudit (Seruio teste (est preteriti tpis Diomedes ꝙ hinc Virgilij locũ affirmat melꝰ habere cudi.

cum diphthongo.

Verb ero, scindo, neco: signans dat cædo cæcidi.
to departe. to gyue place.

Cessi dat: discedo siue locum do.

Cedo. ¶ Cedo (significat) percutere, vel flagellare. Terent. Verberibus te cedam in pistrinũ dedi. Plaut. Ego excudere. Cæs. Aut eius partes: quasi membra quædam cædenda. Sigt etiã occidere. Cæcidere. Virgilius. Encid. Cecidunt virgulta.

¶ De compositis a cædo: & cado: & cedo.

to kyll. to cut downe.
occido. excido. abcido/to cut fro.

Longum compositis i, præbet cædo cæcidi.
to fall downe. to fall in. to fall fro.
vt occido. excido (to fall fro) incido. decido.

I curtam cado dat, e longam cedo; cessi.
to drawe. to carry. to couer. togyder.
vt neto/traxi. veho/vexi. tego/texi. to rede. vt colligo/collegi.

Ho, Go. Ex ho, go, facxi, legi lego, nata præter,

to vnderstãde. to loue. to despyse.
intellexi. dilexi. neglexi.

Hæc intelligo, diligo, negligo, quæ faciunt xi.

to blowe a trompet. Hiero li. 3 Quem si semel clangoris
tuba sono vel clango. venient ad te.

Clanguit a clango legitur raro tamen vsu,

Ago habet supta. rr. ligta. de quibus Calepinum consule.
to do. to dyne. to lede. to rule. to lygne. annotatio

Aegi format ago, rego rexi, degoq; degi.

to touche. to shyne. to bycke/or beast.

Tango facit tetigi, sĩ fulgo, frangoq; fregi.

to rechate/or reyogge/
to pyrche. or checke agayne.

Dãt punxi raro. at pupugi pungo atq; repungo,

vt compungo/compunxi. Inde compunctus penitens.

Sed punxi solum formabunt cætera nata.

¶ Dicitur a fulgo/gis. a fulgeo/es. Urgi. vj. Ille autem paribus quos fulgere cernis
in armis. Ingem li. ij. Burq; effulgere fructus. Lucanus li. x. Fulget gemma toris et Fulgo.
tapide fulua suppellex. Pungo/pupugi seprius q̃ punxi facit: idem quod stimulo/vel Fulgeo.
mordum a aculeum mitigo. Ueteres (autore est Festus) dicebant pepugi. Pungo.
¶ Repungo significat vicem reddere/retaliare/ vel respondere: a facit repupugi. Ci- Repungo.
cero. Lentulo. Haerent mihi ipsi alium Publium/in quo possim illorum animos meo io Expungo.
riter lacessitos repungere / quando autem de ratione vel calendario loquimur sa Dispungo.
cit repunxi. Autor est Priscianus. Cetera composita faciunt solum punxi. vt cõpun
go/compunxi. i. totum pungo/ferio. Inde compunctio dolor de peccatis. Expungo/
totas mitto. Dispungo/expello/amouco.

to stynge.

Præteritum triplex dat pango, nam cano signans,

Inde compingo. to
to ioyne togyder/
to ioyne/or pyce. to make a couenant.

Dat panxi, iungo pegi, pepegiq; pacisco.

to make water/or to pysse. nisi apud veteres solum.

Meio dat minxi, nunq̃ aut raro lego mingo. Io.

¶ In io per i cõsonantẽ vnicũ legitur verbũ meio qõ minxi/ mictũ facit. et idem est
qõ vrinã facere. Persius. Sacer est locus/pueri extra meiite. Horatius. Hermoni. Mirti
or aut fonte melioris meiat eodem. Martia. Minxisti currere semel Paulne carri
na. Meiere vis uterum/nã palmurus eris. Juuenalis. Cunas ad effigiem nõ tantũ me
iere fas est. Catullus meientis mule culmios olere solet. Et quanq̃ in quibusdam li
bris legitur mingentes mendose tamen omnium doctissimorum testimonio: etiam in
sacris litris. Nõ reliquit vsq; ad mingentem ad parietẽ. Librariorũ vitio fit. vel dicere
tur meientem. Et licet olim dixerunt mingo. p quo nos meio: tñ elegantius est meio.
et vix vsq; reperitur mingo. A meio compositus immeio / et permeio. Horat. hunc ge
minxerunt colones. A meio/mictus frequentatiuum/ et micturio. Diomedes dicit,
Meio/meij. sed in vsu est minxi. Meio.

to wepe/or to go.
make clene. to dowse. to sprynkell. pergo/perrexi.
vt tergo/tersi. mergo/mersi. spargo/sparsi. to ryse vp.
allurgo/allurrexi.

Ex go cum præit r, fac si, rexi rego nata, Rante go

to frye. to doubte/or to fetche a cõpasse. to turne downe.

Dat frigo frixi. nil præterit ambigo vergo

Ambigo. ¶Ambigo/is. ere. an. t agendi/interpolita euphonie causa. sigt circuigo et circumdo vel dubito/nullum habet preteritum aut supinum apud doctos. licet abactum vide abactus/circumdatus. Itidem vergo / gis. qđ versũ. versum debuit facere: sed neutrũ est in vsu. Nec quod Diomedes dicit vergi/et significat doctino/quanq; aliqui pecciput ambegi/nusq; legitur plus valet doctorum autoritas.

Uergo.

to quenche/or restrayne.
vt restringo/restrinxi. nunc vnxi facit apud doctos.

Guo. Ex guo xi formes. vnguo per ui dedit olim.

Stinguo. ¶Stinguo/stinxi/stinctum: obsoleuit significans deleo eius tamen composita in vsu sunt. Extinguo/extinxi. i. deleo/occido. Instinguo/immitto/inspiro. Restinguo/extinguo/vel cohibeo. Distinguo/discerno. Ungio/vnguis/vnxi. et vngo/is/vnxi. secundum priscianum t Caleprinum dicuntur/quasi vnum ago: vngendo enim vnitur t copulatur caro. At Seruius vngo super sine u/ ante o scripti censet. cui astipulantur docti: licet olim diceretur vnguo/vnxi. Tinguo cum u/post g/teste Capro. i. immergo/colorem indo. vt Tinguo pannum. plures tamen dicunt tingo sine n/vt est illud Qui intingit mecum manum in parapside.

Instinguo.
Distinguo.
Unguo.
Tinguo.

Lo. Mo. Xo. To. O mutant in ui: lo, mo, finaq; xo, to.

¶Preterita in ui diuisas syllabas emittunt sunta in lo vt colo/colui p adoro/veneror/exerceo/habito/diligo/duco etc. Finita i mo vt gemo/gemui. qđ e sonũ e pectore pre angustia emitto. sigt etiam cauere t fieri: sed ijs ferme auibus q̃ flebilem vocem emittunt. vt turtur/palumbus. ac. Finita in to. vt necto/is/nexui. pro ligo. Dicitur etiam necto as/ui. in eadem significatiõe frequentatiua a necco/as/nexui. vel nexi. Finita in to vt sterno/sternis/stravi. i. dormio/et sotium alium dormiendo emitto.

Colo.
Gemo.
Nexo.
Sterno.

¶Exceptiones.

to put forthe/or aback.
ejicio/removeo. to plucke. idem quod extirpo/amoueo/traho.

Dat pepuli pello. vello velli quoq; vulsi.

to take vp/or bringe vp/ or to haue a childe by. to prayse/or magnifye/ vt extollo/extuli.. to lyfte vp. attollo/attuli.

Sustulit & tollo donat, sua nata tuli dant.

to synge with an instrument. to salte/or sprynde with salte. psallo/psalli cum p. sallo/salli sine p. to deceyue or beggle.

Dat cum vel sine p li psallo, fallo fefelli.

Uello. ¶Uello/velli/vel vulsi. Utr. Cynthius aurẽ vellit/t admonuit. Idem. Nec patrio Anchise cineres manesue revellit. Seruius negat vulsi latine dici: sed falluntur. Lucr. li. iiij. Castrorum siccas de cespite vellere herbas. Tollo a suo composito sustollo/sustuli mutuatur olim geminato preterito tetuli. Teren. in And. Quẽ hic tetulisse pedem significat: leuo/ vt tolle caput. pro capio/t sufero. horatius. Tolle querelas. Pauper enim nõ est cui rerum suppetit vsus. Et differo. Plautus. Omnes tollo et hoc die in alium diem. Et suscipio. Ut/sustulit ex ea multos liberos. Et nutrio. Terentius. Quicquid peperisset decreuerunt tollere. scz olim.

Tollo.

Cęculit a cęllo quondam, sua nata culi dant.

to stryke. percello ad animũ/percutio ad corpus.

Perculit & percussi percęllo quoq; format.

Cello. ¶A cello/is. cedo/et frango. cecidi/quod extotuit. venit percello/as ad percutio/t per cussi facit. rarius tamen percussi. t procello eiusdem significationis/ idem quod percutio. t cuerto procul. t recello/recidi. p cadis fio/t reclino. unde actiue sigt reclino.

to come. to lepe.

Veni dat venio, ſalio ſalui, atq; ſaliui. Nio.

to here per me-taphoram. to drawe vp. to hedge/or compaſſe.

Hauſit & hauriuit facit haurio. ſepio ſepſi. Rio. Pio.

¶ Ouidius primo Faſtorum. per flammas ſaluiſſe pecus ſaluiſſe colones. Virgilius Georgicorum tertio. Mollibus in pratis vinctos ſaliere per vites. pro ſaluere dicit per ſyncopam. haurio humorem excipio/vel extraho. hinc audio. Varro ad Ciceronem. Quum idem quoq; hauriret. pio hauriuerit pronunciat. Virgilius Eneidos. iiij. Vocemq; his auribus hauſi. Gallo. haurio.

to amende/ to parche. to ſtuffe. to be hoorſe. to fele/or vnderſtande.

farſi. farſi. rauci. to vnbſet.

Sarcio, farcio, raucio, fulcio, ſentio formant.

to bynde.

Ex cio ſi. vinxi & vinciui vincio donat. Cio.

to open. to couer.

vt aperio/aperui. operio/operui.

Inq; rui mutant rio: nata parit, tamen in ri.

to eſpye/or ſe. to fynde by chaunce.

comperi. reperi.

Hæc duo comperio, reperis quod p geminabit.

¶ De verborum ſupinis.

to drynke. to ſkynne/or to ſcale fyſſhe.

vt bibi/bibitum. deglubi/deglubitum.

Xbi præterito tum ſumpto, conde ſupinum. Bi.

¶ Supina verborum formantur a preterito. vt eā que faciunt bi/tū ſyl- Deglubo. laba adiuncta formans ſupinum. vt deglubo/ deglubi/deglubitum. ſignificat excorio vel pellem/vel corticem detraho. Tiberij verbum eſt. Boni paſtoris eſt tondere pecus/non deglubere. lambi q ſcabi carent ſupinis/de quibus inferius.

to ouercome. to ſtryke.

vt vici victum. ici/ictum. to make or to do.

Ci mutes in ctum cum c, facio dato factum. Ci.

to caſt threwe /ſtynge/ or hurle. to ryd/or fynyſſhe. to caſt away.

vt confeci/confectū. abieci/abiectum.

Et iacio iactum: format ſua nata per ectum.

pareo. to pardon/to abſteyne/to ſaue or kepe.

Parci dat parſum: faciet per itumq; peperci.

¶ Pareo/cis. ſignificat abſtineo/q quaſi parce vel parū tango/venia do/q ab vitione Pareo. abſtineo vel ſeruo facit parci /parſum. q pepci pareitū. Iuuen. li. xiv. Nec dū eos Capne parſuros. Plini. li. xxiij. Italie pareitū eſt/ vetere interdicto parrū. Virg. Parcere ſubiectis q debellare ſuperbos. Pareo pro ſeruo. vt/Cui pareis hec inde para q ſumptibus pareit.

poſcitum. diſcitū. vt compeſcitum.

Hæc poſco diſco ſata peſco, lecta in itum ſunt.

annotatio

¶ Nimirũ infert hoc quatuor habere supina per itum. peso compesco/dispesco. Licet raro sunt in vsu. Seneca li. i. de clementia. Ego suis nobilibus adolescentibus exposcitũ caput quod mucrones acuunt. Apuleius apud Prisicianum discipulum dixit de reliquis duobus testimonium citat nullum. Quare admonere lectos quoties dico lecta legitur raro vel olim parce (vel non) iuuandã censeo.

to lyne/or
to set. pr̃te. to dyte. to hange.
vt vidi visum. cidi casum. vt momordi/morsum. pependi/pensum.

Di, Ex di sum formes, primã tamen in geminatis,

to shaue/or grope.
totondi/tonsum. to ete. olim quod tam non est in vsu.

Præteritis tollas. esum dat edo: dedit estum.

vt comesum/et comestum.

Ambo dat comedo, dant cætera nata per estum.

Edo. Comedo. ¶ Edo/es/edi/esum. vnde esurus. Plautus. Ubi sumus esuri/ olim dedit etiam edi, quod exoleuit. Ex eius compositis solum comedo dat comesum et comestum. Iuuenalis. Et ceto rapturus de nobilitate comesa: quod superest. Salustius apud Diomedẽ patrimonia comesta. Cicero pro Cluentio. Potius comesum / q̃ epotum in venas atq; omnes partes corporis emanaret. Cetera composita ab edo tantũ esum faciũt. vt ambesum.

to cut. to deue. to fet opẽ. to dygge. to syt.

Hæc scindo, findo, pando, fodio, sedeoq;,

Dant scissum, fissum, passum, fossum, quoq; sessum.

Tunsum vel tusum tundo, sua nataq; tusum.

pando. ¶ Pando (vt Beda censet) pansum i facit. Sed Gellius li. xv. cap. xv. dicit rectius genuino s/passum. Cui autorum suffragatur vsus. Virg. Geor. iiij. Proderit et tunsum gallæ admittere sapore. Plin. li. xxj. hec tusa cribataq; vinũ quantũ possit excellenti.

to ioyne. to pelde. to put in.
vt circũdatũ. venũdatũ. pessũdatũ. vt additũ. deditũ. inditum.

Do sic nata datum primę, ternæ sed itum dant.

to hede. absconsum to bende. tentum/vel tensum.

Abscondo dat itum, raro sum, tendoq; tum sum.

to chewe/or cham/or etc. peditum. to farte.

Mando dat mansum, raro q; pepedit itum dat.

Abscondo. Mando. Mansus. ¶ Abscondo/absconditũ frequenter abscõsum fm Diomedẽ. dicto. Lucr. Demũdabit absconsa sua ubi. ¶ Mando/mandi/dõ fm Prisciranũ mandidi habuit/facit mansum. quare supino nõ carentes nõ adeo frequens est. Quintilianus. Cibos mantos dixit. Cice. ij. de Oratore. Omnia minime mansa (vt aiunt) matrices infantibus pueris mos inferant. Seruius. Purgatur cerebrum mansa radice pyretri. ¶ pedo/pepedi/peditum. Huius raro in vsu. Catullus. Subtile de lene peditum.

to fall. to bete/or sle.

Casum dat cecidi. cęsum quoq; cędo cecidi.

Supino. vt concisum/decisum/excisum. ẽ.

A cado nata carent, cisum dant sed sata cędo.

to go downe.
or fall downe. to fall/or go backwardes.

Occidit occasum legitur/recido recasum.

¶ Cõpolita a cado in vſu non ſunt. niſi forte occaſum ⁊ recaſum. Hiero. in Pſal. Ab ortu ſolis vſq; ad occaſum laudabile nomen domini. Lactan. v. Quamquam ſi breui reſurrectionis ſpe fas eſt occaſurũ oẽm philoſophiã nemo dubitauerit. Specto Auguſtũ. Cuncta in ipſo recaſura. Cice. ad Attic. Id ego puto ad nihil recaſurum.

to legi/lectum. colligo/collectum. to ſtye ouaye.

Gi mutes in ctum cũ c, fugio fugitum dat.

to bicke/or buſſe. de qua diximus triplex habens preteritum Gi.

Frango dat fractum, pango pactum, dat agoq;

to touche. to pricke.

Actum. ſic tango tactum, pungo quoq; punctum,

¶ Satago/ambigo ⁊ dego. carent ſupinis/de quibus inferius.

Dat fallo falſum, cello dant nataq; celſum,

ſimplex non eſt in vſu/ſed nata ſunt. Li.

Cello tamen culſum cum natis ſallo q; ſalſum,

vt/Vellam tibi auriculas (Shall wrynge the by thy eares)

to plucke/or wrynge. to put aback/or put fro.

Vello dat vulſum, format pello quoq; pulſum,

to take vp/or brynge vp/or nour yſſhe. to bere/or ſaye.

Mutuo tollo capit ſublatum, ceu fero latum.

¶ Compoſita a cello ſine diphthongo faciunt celſum. Unde nota celſus/ ⁊ excelſus. vt ſentit Nunnius grãmaticus. Participia enim excelſus/excelſurus ſe numq; inuenſſe dicit. Caello eſt ac diphthongo cũ cõpoſitis facit culſum/vt peculſum. vnde peculſ' participiũ. Virg. Quarũ ſacra fero ingenti percuſſus amore. ¶ Vello. vulſum. Martia. Mens eſt pannice villa tibi. ſi Tollo mutuatur preteritũ ⁊ ſupinum a ſuſtollo: ⁊ illo ſuſtollo/ſuſtuli/ſublatum apũ antiquos pro ſimplici in vſu erat. Fero capit preteritũ tuli/a tulo/is. antiquiores ſupinũ a lato/as/latum. quod ſimplex explent/eius tamen compoſitum dilato vſurpatur.

Caello. Vello. Tollo.

to bye. to braſte/or bicke.

vt emi/emptum. rupi/ruptum.

Ex mi p tum formes, ſic pi cum p præeunte. Mi.

to take. vt acceptum/conceptum/preceptum.

Captum dat capio, formabunt nata q; cæptum,

to deawe.

vt limi/litum. to come. Ni

In tum ni veteres, venio tamen addito ventum.

to ſynge/or prophecye. vt accinui/accentũ/cõcinui/cõcentum.

Cantum dat q; cano, centum faciunt ſua nata.

Et cantum legitur, raro quamuis ſit in vſu.

¶ Cano olim canui/ et cantum habebat. Item eius compoſita (vt Plebius dicit) facere accini/occini/precini. ⁊c. Unde cantitur in vigilia natalis dñi. De quo prophete præcinerunt. Hiero. in apoca. dicit. Quũ erant tuba canituri. Cano

to buſſhe/or

to roote as a ſwyne. to mete. to ouer ren/or ren before.

vt verri/verſum. accurri/ſum. vt præcurri/præcurſum. Ti.

Ex ri ſum facies, primam tamen in geminatis. Ri.

to forſake/or leue. to offende

vt reliqui/relictum. deliqui/delictum.

Demas, & qui ctum formant cum c præeunte.

to open. to fynde.
to get/to bringe for the/or to bere a chylde. vt aperti. repertum.

Partum vel paritum pario dat, nata per ettum.

Pario. ¶ Pario/is/peperi/partum. vnde partus q partum. vnde partimus significat prolem produco. significat insuper acquiro vel efficio. Statius. Dolet venisse partura marito. Teren. in Phor. Haud existimans quanto labore sit partum. Composita a pario in ertum faciunt. Ouidius. Tu non iumenta reperta eg.

vt iussi/iussum. visi/visum. mersi/mersum. to myke.

Si. Ex si sum formes. donabit mulgeo mulsum,
to cherysshe.
or to be chose. autore Prisciano.
Vel mulctum. dat indulget tum, rarius in sum,
a torcheo.
Tortum dat torsi, raro torsum. vro dat vstum.
to bere. to sende.
Formabitq; gero gestum mitto quoq; missum.

Quanq̃ sit raro legitur tamen vrsus ab vrget.

Tortum, Ursum. ¶ Aug. habes vnde corrigas quod in te tortum est. Tortus participium a supino torsum. horta. de arte. Parce detorta quid autem. Vrgeo licet grammatici supinum habere negent olim tamen habuit. Lucius. Ursus inde quum quonam modo id praestaturus esset percunctantes doceret haud vsa afferere pertulit.
vt scripsi/scriptum. nupsi/nuptum.

Psi. P præ psi mutes in ptum cum p præeunte.
sorbitum, pro sorbui.
Sorpsi dat sorptum: per itum sed sorbuit effert.
vt fulsi/fultum. farsi. farsum.
L præeunte vel r: si quarte vertitur in tum.
vel hauritum. vel cambitum.
Haurio vult haustum, cambit campsum, ambo vel itum.

Absorptum. Sorbitum. ¶ Dicron. in Psal. Absorpti sunt iuncti/petre iudices eorum. Lucanus libro quarto. Absorpsit penitus nupcas et tecta ferarum. Caper grammaticus deceptus est: qui negaunt sorpsi preterimi. Sorbui cum facit supinum sorbitum habet secundum regulam licet raro a quo sorbitio sorbendi actus. vel liquidus cibus. Inde sorbitiuncula. Persius. Barbatum hoc crede magistrum. Dicere sorbitio tollit quem dira cicuta. Haurio facit haustum/et aliquando licet rarius hauritum. Virgilius libro quarto. Quę bella exhausta canebat. Apuleius secundo Metamor. Lagena facilis hauritu. Idem in ferro. Rotem rigentem hauritum ita confestim vinula. Facit aliquando errorem haustum sine r. Virgilius quarto. Spero equidem medijs si quidem pro mutuna possunt. Supplicia hamsurum scopulo
nisi mutuetur a sto steti.

Ti, Dat sto & sisto statum, neutrum sisto nihil a se.
to assiste/or to ayde/or stande by.
vt asto/astiti/astitum. Assisto. astiti/astitum: et sic de reliquis.
Conuertunt in itum. sed iti sto sisto q; nata.

Constatum: obstatum: præstatum lecta aliquando.

vt prestitum/constitum/obstitum. to turne.

Sępius at in itum donant, verti dato versum.

¶ Sto/as/stęi/facit statum. Hinc iuter sisto actiuũ / idẽ qõ stare facio. a sto supinum nullo accipit statum. Unde statos ẽ sistit aliquem pretoꝛi/ aut dño suo. Virgi. Sistę gradũ teq; aspectu ne subtrahe nostro. Sisto neutrũ a se nullum habet preteritum aut supinũ: nulla a sto mutuatur stęti / statum. q; dẽ sigt. Licet th cõposita eundem sensum: idem preteritum et supinum cũ cõpositis a sto habẽt. Quedã enim cõpolita a sto stãrũ in supino habere legũtur (Nã forte olim hec olia aui et atum habuere) vt constatum/obstitũ/et prestatũ. Stratus li. Thebaidos. Que sic ossa prior spes ne obstaturs pelasgis. Lucanus. Constatura fides superũ. Martialis. Constatura fuit mega: lensis purpura centum. Linius. Virtus inde quonam modo prestaturus esset. ne. Sed in itum potius approbat autoꝛũ vsus.

vt amaui/amatum. cui/citum.

Vi mutes in tum: poto potum. tamen olim. Vi.

Potatum, lauo dat lotum, lautum, atq; lauatum.

¶ Poto/as. olim potatum nunc potus potum vsurpatur. Virgilius. hec ipsi potum vemens per prata iuuenci. Lucanus. Potuere tenue grues. Virgilius. Et potum pastas age. Tityre. Terentius. Apud me potaturus est. Lauo triplex habet supinum lotum lautum/lauatum. Tacitus de Germanis. Lauti cibi capiunt. Terentius. Tene ad symbolum venire vactum/atq; lautum e balneis? Notatus. Ast vbi me sensum sol acriꝰ ire lauatum admonuit. Terentius in Eunucho. Ibeunt lauatum. Ouidius tertio Fastoꝛum. Sacra lauaturas nunc petebat aquas. Cicero ad Varronem nono epistolarum. Faciam et lauatio parata sit. Lotum notissimum, ideo non eget testimonio. Inde lotio/lotoꝛ/et lotrix.

to beware/or shonne. to were/or grove.

Formabit caueo cautum, ac adoleuit adultum,

to fauour. to be wyse/or to vnderstande.

Dat faueo fautum, donat sapio sapitumq;.

to fede. to loose. vt solutum.

Pasco dat pastum, soluo ui vertit in utum. Vi.

to lappe/ or turne. to sicke/or enquyre. a receyuer. inde questor.

Sic voluo, quæro quæsitum, dat quoq; quæstum.

vt cognoui/cognitum. agnoui/agnitum.

Oui conuertunt in itum, con & ad sata nosco.

diuerse nosco.

vt ignosco/ignoui/ignotum. vt dignotum

Agnotum legitur, dant cætera nata per otum.

¶ Salustius in Iugur. Neq; inermes ex prelio viros quenq; ignoturũ. Nosco / notum habet, videtur olim habuisse nostum. Unde noscitaturus q frequentatiuum noscito/ in vsu est. Et ignosco participium futuri temporis facit ignoscaturus. teste Priscia: no. Piso frugi. li. ii. annali. Quocirca deliquisset ignoscaturum affirmabat. secundũ regulam ignotum/et ignoturus facit. Cicero in Cato. Ignoturum alteri quod patre alteri quod tutoꝛem secutus est.

Dat serui sertum, seuiq; satum sero. nata Rui.

Dant sertum atq; situm con, ad, in: sed cętera sertum.

Præte, & supi, verborũ. C. j.

Sero; Sero/is.idē qđ tero/ordino/vel admoneo.dat seruī ⁊ sertum in supino. Suetius. Qui tanto studio seruit. vide sertum/et sertus participium. i. contextus. Lucanus. Accipiunt sertas nardo floréte coronas. Sēd sero pro planto aut semino / aut genero dat seui ⁊ satum. vide satus participiū. i. generatus ⁊ satos genitos. Quidā. nota. s. Quā Iapeto satus. ¶ Componitur a sero. vt assero/consero/ inſero/facium aliqđ in sertum/ aliqđ in situm. Assero pro prope sero. aut plano facit assum assitum. pro libero / defendo/vel affirmo. asserui asserui assertum. Consero pro planto vel semino conseui/ consitum pro pugno conseui consertum. Insero pro ingero surculum siue germen in aliquam arborē facit inseui insitum. pro immitto vel infero/facit inseui insertum. Reliqua cōposita a sero dant seruī sertum. vt exero exerui exertum i. emitto/extendo. Dissero. edissero. obsero. desero. seruī ⁊ sertum dumtaxat facunt.

Assero.
Consero.
Inſero.

to yelke/to sobbe as chyldre do. to bury.

Singultum singultio dat, sepelire sepultum.

to be solde. to clothe/or to arayre.

Væneo dat venum necnon amicit dat amictum.

Singultus.
Singultio.

¶ Singultus est chorites spiritus vacans ab humore in loco spiritui deputato retinetur: hic cni dum emittitur nec potest erūpere/ ⁊ detētione inducit: que appellatur singultꝰ. angl. the yelke/or rattyll in the throte. Inde singultio singultū emitto. Status. Semineces pueri trepidas in lumine vite fingultāt animas. est frequētatiuum a singultio singultum. Cato dixit. Mortuus sepelitus est pro sepultus.

vt tacin tacitum.

ui diuisū, Quod dat ui vertes in itum, donat seco sectum.

Et frico dat fictum, neco nectum: sed mico nullum.

¶ Annotatio.

Lecta seco, frico, siue neco, sono, sic tono, in atum,

¶ Sunt lecta apud probos authores, vt in libri frouie dixiuus secatus, fricatus/ natus. cē. licet rarius.

Dat doceo doctum, tentum formāt teneo q.

to bake. vt pinsitum/vel pinsum.

Pinso dat pistum, legitur per itum simul in sum,

to be of stande open. to medle.

Passum dat pateo, formabit miſceo mistum.

to iudge/or estymate. inde recensum. vide recensitū. pēn. pō.

Censeo dat censum, vetus & dat censit, in itum.

Pinso.
Pinsus.
Pinsurus.
Pinset. Pistet.
Singultio.
Misceo.
Mistarius.

¶ Pinso facit frequentius pistum facit etiam pinsitū et pinsum: authore est Nonius ta. Colu. li. 1. Panicū pinsitū et euonatū furfure. Idē pinsus. dixit. vt notauit Scalpi. Dromedes quoq; facit participia pinsus pinsurus. Unde pinsor pro gestor. Varro. Nec pinsotem vllū nosse nisi eū qui a puero pusterit seruū. Pinsio et pinsito Varro. Promendo diem vt pinset. Plan. Qui pelentum pinsit. ¶ Et seco mistum facit per s/potius ch mittum per x. ut docte credimus. idem quod cōfundo ⁊ perturbo. Lucr. Vera ergo simul inordinate permista. in vna disputatione. vide mistarius vas in quo aqua continetur. vino miscenda. Lucilius. Crecrus aut gemina longe mistarius ansa. Et miscellanea libri sunt (apud Gellium) in quibus de rebus multum diuersis tractatur. ¶ Censeo facit censum. inde tributus. ta. ū. i. annuus redditus ⁊ quia quid fortunarum quis habet. Itē census ōr estimatio rerum ac bonorū facta fm quā quid fortunarū quis habet. Itē census ōr estimatio rerum ac bonorū facta fm quam tributa pendēdantur. angl. a talke or rayte or yon. Un censum agere, est recensere hoc

Censeo.
Census.
Censum agere.

minum facultates. Et censor magister morū. Et recēsēs. vnde recensus/us/ui.i. recognitio populi per numeros. Suet. in cęs. Recensum populi vicatim per vrbes instarū egit. Recensitum nō est a recenseo, sed a verbo antiquo quarte recensio/is/ire. qō sigt recensum agere. vt Valla docet/cs placuimus. Et censio/is/ire. idē. Cice. p Archia. Cum eodem questore fuisse in Asia prima Iulio. Censio nullum ppr̄ partem esse censitam. Claudius li.ij. in Eutropium. Presto recensitus euoluere secula fastis. Piero. in li. nūer. Recensiti sunt a.xx. annis/oēs qui poterant ad bella procedere.

Recenseo.
Recensus.
Recensio.
Censio.

vt coercitū exercitum
a coercui. ab exercui.

Arceo nata in itum, simplex olim dedit artum — ui,
vt arcitum.

Vel peritum. careo format cassum caritumq;.

¶ Arceo/es. idē qō pello aut propulso facit arcui. licet quidam carere preterito sonuerint. Cice. ui. ri. Philippica. A progressu arcuit. Sil. li. i. Armauit clausos. q portis arcuit hostem. nūc careo supino habuit. tamē olim arcitū. vnde arcitus/a/um. nomen. q arceto/as. frequentatiuum. habuit etiā arcitum. vt ostendūt sua cōpolita. coerceo/coercitū. a/in i/mutata. a exerceo/exercitū. vnde exercitus/us/ui. nomē. i. militū copia. Exercitum actus exercendi. Exercito frequentatiuum.

Arceo.
Coerceo.
Exerceo.
Exercitus.
Exercitum.
Exercito.

to hede. to aske/or grue counseyle

Occulit occultum, consultum consulo donat,
to lepe.

Saltum dat salio quum salto significabit,

to lepe downe. to lepe vpon.
vt desilio/desultū. insilio/insultum. to salte/or powdre.

Nataq; dant sultum. pro condio sale salitum,
i. lapidem.

Sallo dat salsum. dat cum p, psalloq; nullum.

¶ Salio/is/salui/vel salij. signs idē qō salto vel ascendo. facit saltū in supino. q inde salto/tas. frequentatiuū. i. sepe salio siue tripudio. Cuius cōposita in sultum faciunt. vt assilio assultum. q insilio/insultum. i. ad vel in aliquid salio. Salio aliqñ est pro cōdio aliquid sale. q tunc facit salitum contra Diomedē. Celsus li. ij. Pisces qui salem nō patiuntur soliti vt saliūtur. Piero. in Lucā. Quod si sal euanuerit in quo saluetur. Liuius andronicus. Saliturus ultrec mittam salem. Comedimus senectus. Ad quē saliti pomitiones afferebantur. Salu. apud Diomedē. Reliqua cadauera salsa. ¶ Sallo/is. per duplex ll/tertie coniugationis est eiusdem significationis cum salio. pro condio sale. q facit salsum. Vnde salsus sale conspersus. et salsus homo qui salubus q scommatis hoiem aspergere nouit. vt apud Notatum. Salsus homo. contrarium insulsus. i. ineptus. Lucilius. Sallere murenas mercem in frigidaria ferre. Salustius. Parte consumpta. reliqua cadauera ad diuturnitatē vsus salleret. Veterei etiam per scandam salleo cum ll/duplici scripserūt. Fabianus apud Diomedem. Cum caro sallet diutius. hoc est. cum sallitur.

Salio.
Salto.
Assilio.
Insilio.
Sallo.
Salsus.

Altum sic alitum dat alo. format colo cultum. — Lui,

Impono impostum fallo, secus impostum dat. — Sui,

Raptum formabit rapio. sua nataq; reptum. — Pui,

¶ Impono pro fallo facit impostū. vnde impostor q alios verbis polliccntibus decipit. vel qui supponendo. mala a mercēs. alios fallit. Inde impostura decepto p fraudem. Impono in aliis figuris facit impositum. vt pono cū suis cōpositis. Et licet

Impono.
Impostura.

tu/rgitus Dicat compositas pace quietes.et alibi. Manet alta mente repostū. hec per syncopam: metri causa prolatū.

vt acuo/acui/acutum. pluo/plui/plutum. imbui/imbutum.

Semper ui quod uo formant mutabis in utum,

Viabuo, Dat ruo sed ruitum, tantum sua nata rutum dant.

Argutum dices, legitur tamen arguiturus.

Argutus. ¶ Plautus in Pseu. Argutus facinorum malorū. Salustius libro historiarū. falsum futuum arguiturū. Pusciamus tamen dicit. Quedam verba in utum supinum formant quorum participia futuri terminant in rurus: a verbalia in trio. vt argutum/arguturus/tutum/tuturus tritio. Putum spuiturus. pluuium. pluiturus. Minuita tamen censet esse ex supino antiquo argiutum. Ruo/rutum facit. Lucanus in quarto. Ruitura que semper stat moles. Eius cōposita in rutum tantummodo facunt. Ouidius libro epistolarum. Obruitus insanis esset adulter aquis. Lucanus. Ossa tulit magni que nondum subtura fluctu.

to encrease. to drawe. to shete/or ryde. to ordre/or burde.

vt auxi/auctū. traxi/tractū. coxi/coctū. struxi/structum.

Xi ex go. ho, quo uo, cto, Ex xi dum facies semper cum c præeunte:

vt pecto/pexi/vel pexui/pectū. nexo/nexui/nexum.

Ex xi, siue xi quod cto, xo, dat: facies xum.

to shere/or repe corne. to flowe.

Sed meto dat messum, formabit vel fluo fluxum.

Mulsum. Mulctum. ¶ Minuita dicit/sed sine autore/hec verba mulgeo/et mulceo habere xi in preterito: quum tantum si in preterito habere comperiuntur. Pusciamus (quo nescio fultus testimonio) asserit mulgeo secūdum quosdam habere mulxi/ad distinctionem mulceo/mulsi. Quum apud plobos autores ram mulceo/& mulgeo mulsi in preterito/et mulsum: aliquando etiam mulctum in supino facunt. Virg. in Geor. Quod turgente die mulcere nouisse durum/nocte premunt. Teren. in Phor. Emulsi argento senem. Hiero. Et sermone compositi autes populi mulserunt. Cice. in contentione Metelli. Per mulsa atq; cresta. Varro in Satyr. Capite permulso. Salustius. Deinde leniter ira posita hec liber alibus verbis permulcti sunt. Gell. li. 4. Nihil adeo in congrediendis hostibus/atq; in principiis pectorū ad salutem virtutemq; aptius arati/& si permulceri sonis mitioribus non immodice ferocitent. Et licet fugeo/et fugo secundum autores careant supinis. Augustinus tamen dicit. Multi precones prestinerunt adhuc nascituri de virgine Maria futurum infantem et fugiturum lac. quum potius fucturus/a fugo diceret.

Fugiturus. vt cingo/cinxi/cinctum.

Nxi, cum præeat. n præ ctum iunge supinis.

a finxi. a minxi. a pinxi. a rinxi. a strinxi.

Ni fictum, mictum, pictum, rictum: quoq; strictum.

¶ Quoties n/ante xi preteritum habeat idē n an supino retinet. vt cinxi/cinctū. flexi/flectū. punxi/punctū. nunxi/unctū. vinxi/vinctū. strinxi/strinctū. cū compositis restinctum/extinctū/instinctū. sanxi sanctū. emunxi/emunctū. planxi/planctū. vnxi/vnctū. linxi/linctū. quod rarius est. Tolluntur unde fictum a fingxi. mictū a mingxi. pictum a pingxi. strictū a stringxi. rictū a ringxi. vnde rictus illa pars faciei in qua rictio et hiatus maxime apparet. Anglice the compasse of the mouthe) A ringo/gis. siue ringor/(quod vsitatius est) anglice (to grenne as a dogge/or a narre) Strictum/a stringo/stringxi. idem quod premo/vel arcto. Plinius. Apprehensam manum stringit. Item percutio. Virgilius. 7. Ates animum patrie strinxit pietatis imago. Etiam ensem nudare. Idē. 11. Strictū rotat acer Lucagus ensē. Inde strictus ensis. anglice (a naked swerde)

¶ De iſs verbis quę præteritis carent.

botowetth.

Præterito iſta carent, aliſs vel mutuo ſumunt,
to sauer. to be to turne
as meet. to couer. wode. downe. ſhyne/or to excell.
Nideo, gliſco, furo, vergo, cum polleo, fio.
to doubte. to ſtryke. i.ſto.
Ambigo, cum ferio, iungas ſum, ſiſto; neutrum
to lyght as a bryde. to take vp. to ete. to melte. to remembre.
Sido, fero, tollo, veſcor, liquor, reminiſcor,
to heale. .ſ. paſſiua. vt timeor/metuor.

Et medeor, quorumq; carent actiua ſupinis

¶ Calepin⁹ dicit nideo habere nidui/ſed nullo teſtimonio. Gliſco/olim gliſci habuit Furo/ris. inſanium ab inſanio. Vergo/olim verſi. ſed nunc non eſt in vſu. nec qđ Diomedes dicit verſi: autore Nunnita. Polleo nullum habet. Fio/factus ſum. a ſum et factus participio. Ambigo prorſus caret. licet aliqui ſine teſtimonio dicant ambegi. Ferio/a percutio/percuſſi. Sum/a verbo antiquo fuo/is/fui. Siſto pro ſto neutrum mutuatur a ſto/ſteti/a ſtatum. Sido/a ſedeo/ſedi. Fero a verbo antiquo tulo/tulis/tuli. Tollo a ſuo compoſito ſuſtollo antiquo ſuſtuli. Veſcor/a paſcor/paſtus ſum ſecundum quoſdam/ſed potius caret. Liquor a liqueſio/liquefactus ſum. Reminiſcor/recordatus ſum/a recordor. Medeor a medicor/medicatus ſum. Carent præterito et ijs paſſiua quorum actiua ſupinis carent. vt timeor/metuor/poſcor/liquor/ſimplex ſuplex fugor. et cetera.

¶ De actiuis quę ſupinis carent.

Hæc quæ præteritis caruere, carento ſupinis,
to fere. to ſowke. to decеyue. to forſake. to go ſe.
Et timeo fugo caluo cum reſpuo viſo.
to compell. to aſke. to dede. to lyche. idem.
Vrgeo ſic poſco metuo lambo quoq; lingo.
to ſcratche. to ſcrape. to leme.
Con & diſpeſco, ſcabo ſic ſcalpo quoq; diſco.
to greue. to forſake. to loke or to ſe. to leue. to kepe of/or fro.
Ango cum renuo, ſic cerno linquo vel arcet.
cerno. linquo/et arceo. vt excretũ/relicium/coercitum.
Quorum nata trium formabunt rite ſupina.

Compeſco. Cohibeo. diſpeſco Humido.

¶ De neutris quæ ſupinis carent.

to bien/or to be hote. to graſſhe. to ſhyne. to be hote. to farte.
Æſtuo cum ſtridet ſic luceo feruco pedo.
to nodde with the heed. to wynke vpon. to agre. to lyue.
Et conquiniſco conniueo congruo dego.
to be colde. to rowte. to denſe. to be colde to ſwell. to graſſhe.
Algeo ſterto luo cluo frigeo turgeo ſtrido.
to heng ouer. to ſynge. to quake. to dede. to rũne as an aſſe. to befall.
Ingruo pſallo tremo paueo rudo fulgeo liuet.
to clymbe. to denye. to ſhyne. to go aboute.
Scando refello mico ſatago nolo volo malo.

Diero. Eccli. 15. In medio ignis nõ ſum eſtuatꝰ. Suppedito (to fyſte. Cluo/antiquũ/ſplendeo vel pu.gno.

to ioye. ut decido. concido incido.

Pango cano ſignans ſpuo iungas iis cado nata,
vt occaſum. recaſum.
Occido cum recido donant veluti cado caſum.

De neutris quæ in ui, prętereunt.

Nulla ſupina dabunt per ui, ſi neutra, ſecundæ.

Ni valeo noceo placeo careo doleoq;

Paret olet taceo pateo lateo caleoq;

Atq; licet mereo.
Hęc carent ſupinis. madeo/ſtudeo/ſurdeo/ſordeo/candeo/ſplendeo.

De verbis optatiuis & continuatiuis.

deſyderatiua. i. continuatiua.
Optatiua carent ſic continuata ſupinis,
to trauell/or la-
to longe for mariage. boure of chylde.
nubere deſydero. parere deſyderat. to be hungred.
Nupturio dat itum ſic parturit, eſurioq;.

De paſſiuorum deponentium & commu-nium prætheritis & ſupinis.

Prætherita vocis paſſiuę verba repoſcunt

Ex ſum prætherito & proprio de participante.
Verba paſſiue vocis/ſiue deponentia/ſiue communia faciunt pretheritum per circum locutionem. ab hoc verbo ſum vel fui. & participio pretherit temporis. vt ſolor ſolatus ſum vel fui.

verbum in or.
Or capit actiui ficta de voce ſupinum
to ioye/or to be gladde.
Vt lætor læto, letatum ducitur inde.

Tolle ratum, faſſum, tutum, tuitum, atq; miſertum,
to defende/
to trowe. to knowlege. or to loke. idem. to haue mercy.
Ex reor & fateor, tuor & tueor, miſereri.

Tueor. Tuor. Tueor: ſecunde pte defendo dat tutũ. Unde tuto/ as. & ſepius tutino/ & tutus. Tutus enim potius eſt nomen. vt tuta arx. Quintꝰ inde. Tutius ſum adoleſcentis miſerrimi cauſam. Inde tutio verbale. Tuor: eſt tertie idẽ quod video cũ cõpoſitis

intmor/contmor/obtmor(que antiqua vicentur facit tutum. Et si quando tutum mutatur a tuto.

to vse with profet
to go. or pleasure.

Dat gradior gressum, fruor & fructum fruitumq;.

to vse famyliar or
boolde vpon. vt tradit Hinuitta. to feyne/or lye.

Est frætus nomen: commentum a con(q;)miniscor.

to auenge. to opteyne or get.

Vltum ex vlciscor. formatq; adipiscor adeptus.

to forget. wery. antiquũ. i. defetiscor in vsu.

Oblitum obliuiscor habet, fessumq; fatiscor.

to mesure/or met. to cõplayne. mete. antiquum est.

Metior & mensum. questum queror, aptum & apiscor.

to walcth/or ryse I go about/
fro slepe. or laboure.

Experrectum expergiscor. nixum quoq; nitor

to go/or iourney/or la:
bour by the waye.

Vel nisum. proficiscor datq; profectum.

Hieron. in Esaiã. Et telam quã ordimur est. Virg. Inde toto pater sic ordine.

Ordior orditum pro texo, pro loquor orsum.

to proue/or taste. to folowe. locutum/secutum.

Expertum experior. loquor, vt sequor exit in utum.

to make a
to get or obteyne. couenaunt.

Nanciscor nactum format. pactumq; paciscor.

to clyppe. idem.
amplexum. complexum.
to vse. to clyppe. vt amplector. complector.

Vsum vtor. lapsum labor. plector fata plexum.

to dye.

Mortuus a morior formabitur & moriturus.

to ryse/or
spryngc.

Ortus dans orior deducitur hinc oriturus.

¶Finis.

¶LIBER SEXTVS DE VERBORVM FORMIS de defectiuis & anomalis, confusis, syncopatis, & apocopatis.

¶ Grammatices Roberti Vhitintoni L. liber sextus.

Octuplices formas verborum discito, quarum
Perfectum dicas, quod non aliunde creatur

¶ Octo sunt forme verborū. videlicet forma perfecta/frequentatiua/effectatiua/siue continuatiua/desideratiua/motiua/imitatiua/diminutiua/et apparatiua.

¶ Frequentatiua siue iteratiua.

.i. frequens rogo.
.i. primitiui. vt rogito. .i. verbū frequentatiuū.

Primiti sensum, signant cum sæpe frequentans.
vt clamatum/clamito/as. vt neco/necto/as a cursu. curso.

Atum commutes in ito, sed ab u, faciunt o.
a dormitu/
dormito. a tueor/tutu/tutor/tutaris. quod est tertie. cōiugationis.

Cætera verba, vel or, sunt (ni neto) omnia primæ.

¶ Frequentatiuum/siue iteratiuum verbum est quod sui primitiui sensum cum hoc aduerbio sepe vel frequenter significat. vt salto/ frequenter salto Et formantur duplici ter in verbis prime cōiugationis/a primo supino/atum in ito penultima breui mutando. vt a vocatum/vocito. In ceteris verbis a posteriori supino / mutando u/in o. vt a cursū/curso/cursas. Vel si sint passiue vocis/mutando u/in or. vt a tueor tutu. tutor/tutaris. Et omnia frequentatiua sunt prime coniugationis. nisi neto a neo quod est tertie. apud statiū (teste Calderino) in primo Syl. Netite nemo modum transmissi computet eum. Et desinunt/vel in to/vt capto: vel in so vt cursso. vel in xo/ vt nexo: vt passiue in or/vt tutor: in xor/vt amplexor/ in sor/vt versor: vel in itor: vt lecito : vel in itor vt visitor.

Netito.

¶ Annotaito de iis quæ formā frequentatiuam duplicant.

vt visito. vt visitor. .i. frequentatiuum.

Formam in ito vel itor duplicat quandoq; frequentans.
frequentatiuum.

Accidit hoc quoties, crebro prius haud sit in vsu.

¶ Annotare debes/et frequētatiuus parum aut canonis/aut visitaris: sepe fieri alia frequentatiua. Ut a supinalecti/fit lecto. quod raro reperitur: vnde lectito/quod visitatius est. itidem ab iis vix repertis/facto/iuso/riso/ acto/ viso/scripto/sesso. et ceteris. vtimur factito/rsito/ actito/visito/scriptito/sessito/cum ceteris. Item ab vtor/nō vsor/sed visitor.

¶ Alia annotatio.

Diminuit sensum primi quandoq; frequentans.

tonappe.
Vt dormito, parum quod signat dormio sæpe.

Dormito. Scriptito.

¶ Frequentatiuū aliqñ sigt diminutionē. vt dormito/parū dormio et non profunde sed per interualla/ et id frequenter contingere potest/sed semper paululum. Et scriptito: non totam rem scribere/sed interposito spacio: et parte diuersis temporibus scribere. Cicero libro. vij. ad Atticum. Et hec et si quid aliud ad me scribas velim/ve

potius scriptites. Quandoq; aliquando scriptito pro scribo simplici ponatur.

¶Alia annotatio de ijs que contra hanc legem formant frequentatiuum.

Hanc contra legem sed cuncta sequentia fiunt,

to swym to revolue

to revolue. abone. or thynke. to powre.

Hęc agito fluito, sic cogito fundito iungas.

to knowe. to dede. to swym. to get hardly. to fede.

Noscito cum pauito nato querito pascito, subde

to be sykke. to norce or merke.

Aegroto ex ægro, nota quod format noto, quæso

to praye

mistanly. to enquyre. idem.

Quæsito, scitor scio, sciscitor a quoq; sciscо.

to persue. to chatte or Jangle.

A sequor & sector, loquor educit loquitorq;

¶Quedam verba abusiue formant frequentatiua: vt ago agis agito hinc exagito, fluagito ꝛ coagito. Virg. Ipse dies agitat festos. Plynius. Oes pisces cum extincti sunt, fluitant. i. superuatant. ¶Quesito pen. ꝛ ō. a queso/nō aut̄ a quero. ¶Fundito/as. a fundo/is. Plau. in Amphi. Cum cruciatu tuo ilthec hodie verna verba fundito tuo. ¶Cogito a cogo. i. rem frequēter ad memoriam duco ꝛ cogo. ¶Noscito a nosco. Plautus in Cistella. Hanc vestigia si qua sunt noscitabo. ¶Pauito a paueo. Virgi. Prosequitur pauitans/ꝛ ficto pectore fatur. ¶Nato/as. a no/nas. pen. brevi. Persi. Hoc natat in labris. hinc annato. innato. enato. pen. bre. Querito pen. brevi a quero quesitū. significat instanter ꝛ vix quero. Teren. Iona ꝛ ieiu vicīs queritans. ¶Pascito a pasco. pro pasco/as. Varro. Hūc feras que in siluestribus locis pascitant. ¶Egroto ex egro nole sigt sepe eger fio/siue varia valetudine afficior. ¶Noto/as. pro ite brevi pro confyghero. ligno/taro. ꝛ potius a nota ducitur q̄ a nosco. Inde annoto. denoto. pen. brevi. Quesito pen longa a quero/non a quero latini affirmant. Scitor pen. longa a scio. i. interrogo et inuestigo que secretiora sunt. Virg. Sat̄ penū. Eurypilum scitatum oracula phebi mittimus. ¶Scisscitor pen. bre. a scisco. i. scitor et magis in vsu q̄ scitor. Teren. Quicquid est libet hunc scisscitari. ¶Sector/aris. pro secutor. a sequor. i. sepius ꝛ quasi continue sequor. inde insector/aris. vehementer sequor. insequor vel persequor. Teren. Sectari iussi si potis est. ¶Loquitor a loquor. Bell. li. j. Supra modum loquitans conturbat.

Quesito.
Cogito.
Noscito.
Pauito.
Nato.
Querito.
Pascito.
Egroto.
Noto
Quesita
Scisscitor.
Sector.

¶Annotatiuncula de vsu frequentatiuorum.

¶In frequentatiuis cudendis sumus parci: vtq; alijs q̄ inuentis vtamur. nisi forsan in amplo opere. falsi dūt enim eruditi et latini hmōi frequentatiua: legito frangito tangito/pāgito/vacito/calcito/calsagito/risso/salto. ꝛ similia. qz authoritate non p̄ditur. Itaq; hec de frequentatiuis precepta non sunt libertas vtranda. nisi que autorum ipsi splendescunt vsu. qualia sunt apud Cel. hec ꝛ multo plura. Appellito/accessito/adsentito/potito/visito/uo/defensito/pulso/victito / solito/defensio/ventito/obseruato/surrectito/vectito/reponsito/molitor/diuersitor. ꝛc.

Annotationes indigna.

¶Alia annotatio de ijs quæ a significatione frequentatiua deficiunt.

to endyte or

wrytynge.

ꝛ come to.

Aduento accedo, scribenti prælego, dicto,

Præte, & supi. verborū.

to come to. to endyte a writynge.
vt aduentyo/as. dictito/as.

Hæc in ito potius formantur quando frequentant
3 couet to sell.
Cum sensu patris cupio, dant vendito capto.

¶ Quedã sunt que a significatione frequentatiua deficiunt. vt aduento nõ est frequẽter venio sed accedo. ¶ Dicto nõ est sepe dico/sed prelego vt alius scribat. a suggero vt ratio dictat. Boeti⁹. Ecce mihi lacere dictant scribenda camene. Sed quia dictãs sepe idem dictat q̃ iterat/me notarius inepte scribat. dicto recte frequentatiuum dr. Usitatius tamẽ hec duo cum sint frequentatiua/in ito potius formantur. vt aduento. dictito. Preterea capto non est frequẽter capio/ sed capere cupio. Martialis. Dũ me captares mittebas munera nobis. ¶ Uendito non frequenter vendo/ sed cupio vendere/vel sedeo ad vendendum. vt hic venditat libros.

Aduentito.
Dictito.
Capto.
Uendito.

¶ Effectiua siue continuatiua.

Est effectiuum verbum vel continuatum.

Quod fio atq; sui primati mobile signat.
i. declinationis.
Neutris quod proprie flexus formato secundi
vt vireo vires viresco. i. vilis fio.
Co cum persona præsentis iunge secunda
vt labasco. i. labo vel cado.
Impropríe ex alijs verbis. at nomina quędam
vt herbs herbesco.
Finalem mutant vocalem semper in esco.

¶ Annotatio.

Ista sed hinc demas primatiui speciei

Hisco, compesco, dispesco, suescо, quiesco,

Cum conquinisco, resciscо, fathiscо, fatiscо.

¶ Effectiuũ siue continuatiuũ verbũ est qđ sensum sui primatiui: sed adiectiui/ vel nois veibi. cũ hoc verbo fio. vt calesco. i. calidus fio. Et etiam continuatiuum qđ continuũ incrementum passionis innate signi. a Dalla augmentatiuum appellatur. et propriũ tantũ sit a neutris secunde coniugationis/ addendo personę presentis indicatiui singularis nũeri syllabam co. vt tepeo tepes tepesco. i. mihi tepeo/vel magis ac magis tepidus fio sic albesco nigresco madesco. Quedã ab aliis verbis qb neutris (impropriemẽ) formantur nõ dicenda effectiua: sed ijs similia. Lacertis cõbosis sic nuncupantur. vt presentisco. i. presentio. cõcupisco. i. cupio. pertumisco. i. pertimeo. edomisco. i. edomito. precisco. i. precido. sic q̃ rectius cõpesco. dispesco. fuesco. quiesco. conquinisco. Disco quod signat propriũ ostito. Item os ad loquendum aperire. Plaut⁹. Ne hiscere quidem audeo. Item patefieri. Quidnus discrepamus tibi terra negãda foret. hinc dehisco. Virg. Que satis una dehiscat terra mihi. Fathisco cũ aspiratione. id est abundanter aperior. Ambrosius. Hexa. Plerũq; terra meridiane plage torretur ardoribus atq; cĩu soluta fathiscit. Fatisco sine aspiratione. i. deficio/aut fatigor. Statius. Brachia iãpridem cyclopũ operosa fatiscunt. Formantur etiam a nobis finalem vocalẽ mutando in esco. vt iuuenesco. i. iuuenis fio. senesco. i. senex fio. herbesco. id

Tepesco.
Presentisco.
Disco.
Fathisco.
Fatisco.

est herbosus fio. Inuneſco. i. domoſus fio, ſic ſyluſco/frondeſco/floreſco. ad. Repuerasco tamen contrà hanc regulam formatus. i. puerus fio. Veteraſco. i. penultima. hoc est vetus fio. Inueteraſco valde in conſuetudinem venio. Nigritas tamen ſic diſtinguunt Uetuſteſcunt que vetuſtate deteriora fiũt. Veteraſcũt q̃ meliora fiũt. Et quanq̃ hec interim confundãtur: tamen vetuſte aliquando ſeruabitur. Politianus in prefatione nuſcella. Si modo hec ipſa non vetuſteſcere adhuc. ſed veteraſcere de integro poſſint. Integraſco. i. integer fio. Teren. Hoc malum integraſcet. herbeſco. Repuerasco. Ueteraſco. Inueteraſco.

¶ Deſyderatiua forma,

vt eſturio deſydero eſſe vel comedere. .i. primatiui.

Verbum quod ſignat deſydero, cum ſibi patris,

vt edo es eſui eſturio.

Infinitiua. de poſteriore ſupino

eſurum.

Fit, rio coniuncta. quarti ſemper quoq; flexus.

eſturio/parturio/nupturio. ſuperuus dicta.

Preteritiſq; carent præter tria ſicq; ſupinis,

Excipias ſcaturit ſcateo pro ſimplice ſumptum.

¶ Deſyderatiuũ verbũ eſt quod a Priſciano meditatiuum vocatur / et terminatur in rio. vt eſturio/nupturio ⁊ parturio. Et per infinitiuũ ſui primatui/⁊ vbũ capio explanatur. eſtq; cõiugationis quarte/ſine preteritis ⁊ ſupinis. vt in quarta cõiugatiõe oſtenſum eſt. vt eſturio. Capio eſſe vel comedere. Nec vllo modo meditatiua vocari poſſunt. Scaturio excipitur/quod licet ſit in voce deſyderatiuũ/in ſignificatione pio primatiuo ſcateo. qõ idẽ qõ emanare/ſurgo/ebullio ſigt. Piero. In ſepulchro ei⁹ nõ niſi manus inueniũtur: quod ⁊ ſcaturire cernitur. Amaturio autem lecturio dicturio cum amaſco ⁊ legiſco/quibus placent relinquimus. Ipſa quidẽ ceteraq; eiuſmodi nuſq; apũ authores probatos inueniuntur. non in gregem deſyderatiuoꝝ ⁊ effectiuorum aggregandas cenſemus. Eſturio. Scaturio.

¶ Motiua.

Motiuum verbum quod ſignat eo atq; gerundum,

Primati, iuncta ad, ſic fit, mutetur in eſſo,

Is, de perſona præſentis rite ſecunda

Hinc deme acceſſo viſo arceſſo atq; laceſſo.

¶ Verbũ motiuũ qõ in ſo terminatũ per gerũdum fit primatui cũ prepoſitione ad ⁊ verbũ eo/is. aut ſynonymũ explicatur. Eſtq; cõiugationis tertie/ ⁊ formatur a ſecũda perſona preſentis indicatiui. ſi ſyllaba mutata in eſſo. vt a capio capis capeſſo. i. eo ad capiendũ. Faceſſo. i. eo ad faciendum. Deriuãtur q̃ hãc formam nõ ſequuntur. acceſſo ⁊ arceſſo eiuſdem ſignificationis. p eo ad vocandũ. Terenti. Obſtetricem accerſo. Fit autẽ accerſo ab accio/is/ui. Arceſſo ab arcio qõ idẽ ĉ. cũ apũ antiquos (vt Priſcianus inquit) ar/pro ad ponũ cõſueuerit. vt aruenas/aruolare dicẽtes. pro aduenas/aduolare. Unde oſtenditur recte arceſſo dici ab arcio/quod nos accio dicimus apud Virgi. tamẽ. iii. Geo. p attrahо ponitur. hinc pecudes armenta viros genus omne ferarum. Quoniã ſibi tenuis naſcentem acceſſere vitas. Quanq̃ ⁊ arceſſo ab arcio p accerſo ſm quoſdam eſſe poſſit. Saluſtius in Iugur. Quo facilio indicio regis Staurij reliquorum: quos pecunie capte arceſſeb ant; delicta paſcerent. Simiter vt: Capeſſo. Faceſſo. Accerſo. Arceſſo.

Uiso so/is.s videso/es.i.eo ad videndum. Teren. is hęc. Nus visam vtrę Pamphilꝰ cū
m proximo sit egre. Idem in An. Jd viso. tunc en illi insaniāt ꝛ Ponitur etiam pro
videre. idem in Phor. Uultis ne eamus visere. Inde rauiso / preuiso / imuiso / ꝛ vulto
Lacesso frequen. Et lacesso/is.s lacero.i.eo ad lacerandū vel prouoco. Salu. Pridie legiones
in monte positas lacessiuit. Virg. Efficiam post hac ne quenq; voce lacessas.

¶Imitatiua.

Est imitatiuum, quod signat patrem imitari

I, patris iungas zo, vel so: quędam in or dant.

Patrisso ¶Uerbū imitatiuum est qđ signat patrem imitor/ꝛ imitationē sui primatiui sigt. vt
Matrisso vt patrizo vel patrisso. paternos mores imitor. Teren. in Adelphis. Laudo te Tesi-
Vulpisso phone patrizas. abi te virū iudico. Matrisso/as. matrem imitor. Vulpisso vel vulpizo.
Atticisso vulpinas fraudes imitor. Atticisso. Attice loquor. Plau. Non Atticissat/sed siculissat.
Grecisso Grecisso/as. grecos imitor. Et formantur a primo casu primitiui in i / adiuncto zo vel
Philosopho: sso. vt a patri patrizo vel patrisso. Quedam formantur in or. vt philosopor/ pharis.
Poetor philosophos imitor. ꝛ poetor/aris. i. in poetica exercco siue poetā ago. Ennius. Nēq;
poetor nisi podager.

¶Diminutiua.

to syppe. to chat.
vt sorbeo/es. sorbillo. garrio/is. garrulo.

Diminuens, is & es, in ulo mutat, vel in illo.

Præsenti patris: sensum patris minuit tq;
to rebuke. to deceyue.

Est primi flexus deme hinc sugillo cauillo
to go assaute. to tykle. to syppe.

Et catulo quarti, titulo; titillo pitisso.

Sorbillo ¶Diminutiuum verbum est/qđ in ulo vel in illo finitum. sui primatiui diminutio-
Garrulo. nē importat. vt sorbillo/as. parū sorbeo. Et formantur a scđa persona presentis indica-
Sugillo. tiui. mutando is/vel es in ulo. vel in illo et est prime declinationis. vt garrio/is. gar-
rulo/as. i. parū garrio. Teren. in Adel. Et cyathos sorbillans paulatim hunc produ-
cam diem. Ab hac forma excipiuntur hec. sugillo/as. qđ licet a sugendo ducatur. si-
gnat tamē ex percussu carnem maculo. q; succus/hoc est humor deducatur. Inde sugil-
latus. i. percussione maculatus Iuuen. Plynius li. xxvij. Caseus recens cum melle su-
gillata emendat. Interdū sugillare est deridere detrahere. accusare. reprehendere.
Liuius. Legati grauiter ferētes se sugillatos esse. Hiero. in prefatione pentateuci.
Qui me asserūt in lxx. interpretum sugillationē nouus pro veteribus cudere. nō dāno.
Cauillo ¶Cauillo/as. et cauillor/aris. depo. quanq; a calno/is. dicatur. sigt tamen fallacia
Cauillatio. qđ dolo vtor. Cauillationē. Cice. de ora. li. ij. accipit pro generali quodam facetiarū
genere. tanq; scommate faceto ꝛ cauilla dicaculo/vel ineptit. Duo sunt facetiarū ge-
nera. Alterum equaliter in omni sermone fusum. Alterū persequi et breui. Superior
Catulo cauillatio: altera dicacitas nominata est. Catulo/is/re. est gestire/ꝛ coitū maris ap-
Titulo petere. Plautus. Quin meam vtrę vidi catulientem. Titulo/as. est titulum impono
vtero. in prolo. super psal. Sciendum est centū quinquaginta psalmos Dauid ccciiij
Titillo se/cuius aliorum nominibus titulentur. Titillo. las. est perblandimētis ingero. pro-
Pitisso uoco. cōmoueo. vt sit/cū quis carnis puritū sentit. Lactā. li. vi. his blāditiētis/ꝛ sua
naturalibus titillat animas. Item pitisso/as. qđ sigtationē diminutam est. sed nō vocē
sigt parum gusto. Teren. Pitissando modo mihi quid ypsi assumpsit.

¶Apparitiua.

Apparere notans, cum vocali præeunte,
vt albeo/es.albico/cas.
S, in ico vertit præsenti tempore patris,
.i. albeo manifeste vel aperte.
Est primi flexus, patris actum signat aperte.
¶ Apparitiuum verbū est/qō in ico terminatū sui pnūtiat actū manifeste sīgt.⁊ for matur a scō a pſona ptesentis tēporis indicatiui.s littera cū vocali ptecēste.mutatis in ico.vt albeo/es.albico/cas.i.manifeste albeo. Fodio/dis:fodico/as.i.manifeste fodio. Uellico/aperte vello. Nutrico/nutrio cum ceteris. Albico. Fodico. Uellico. Nutrico.

De formatione participiorum..
De participijs pntis in ens & ans.

Participans præsens, de imperfecto bene formes
vt amabam amans.docebam/docens.loquebar/loquens.
Præterito, si bam, vel bar mutaris in ns,
¶ Exceptio.
qō facit ambiens/entis.
Hinc tamen excipies (dempto ambio) eo queo nata
vt adibam adiens adeuntis.adeundi/do/dum.inquiens.cuntis/eundi/do/dum.
Que per iens, genitum per euntis, eundo gerundum
Donant. & præsens, absens de absum, quoq; præsum,
¶ De participijs præteriti temporis, &
prioris futuri,
temporis.
Præteriti, sic participans formato, supino
vt a doctu doctus a doctu docturus.
V si coniungas s, rus participans q; futuri,
¶ Exceptio.
a motior quod motum in supino. ab otior qō otiū facit.
Mortuus hinc tollas moriturus sic oriturus
a fuo futū antiquo. verba que facunt utum fm quosdam.
Fio futurus: & ex utum quædam per iturus,
Sic nosco, ignosco, tamen ignoturus habetur.
¶ Ptisciamus docet quedam esse verba in utū supina formātia: quoꝝ participia futurī foumāt p iturus/⁊ verbalia in itio. vt arguitum arguiturus.tutū/tuiturus.sputū sputurus.plutū pluiturꝰ. Gal. in hūsto. Quos aduersum multi ex Bythinia volentes occurrere/fallam filiū arguituri. Sed tuiturus videtur potius a tuitū/ quod aliquando a tueor ducitur. Similiter nosco facit nosciturus: sed (vt Nimuita censet) a nosciturn antiquo supino. Itidem ignosco fm Prisē frugiū. ij. anna. ignosciturꝰ. vbi dicit. Quocunq; delinquēt/ignosciturū affirmabat. habetur ⁊ ignoturus secundum regulam. Cice. in Cato. Ignoturū alteri quod patrem/ alteri quod tutorē fecitus est Cato. li. v. origi. Quod cotū nemo mihi ignoturus est. Arguiturus. Tuiturus. Nosciturus. Ignosciturus. Ignoturus.
¶ De participijs posterioris futuri in dus.
In dus participans formes ex participante,
Præte, & supi. verborū, D.iij.

vt amantis. amandus.

Præsentis. geniti si tis mutaueris in dus.

¶Formatio verbalium nominum, in or, us, io, ura, & trix.

Ex u, conficies in posteriore supino

Verbale or, simul us, vel io iungatur & ura.

Ex tor trix formes, tamen ex sor rarius exit.

Cultor. Cultus Accessus. Luxus. Accessio. Connexio Cultura. Cultrix tōstrix. assistrix Possessrix.

¶Verbalia in or, us, io, ura ⁊ trix formantur à posteriore supino: hac ita u mutata in or: vt cultor, defensor. In us: vt cultus, i. ornatus. accessus. i. aditus. luxus. i. libido. In io. vt lectio. accessio. i. incrementum. connexio. i. vnio siue colligatio. In ura. vt cultura. i. ornamentū, aliqñ terre ꝓ agri nuncia, vt agricultura. In trix vero formantur a verbalibus in tor, versa in trix. vt á cultor, cultrix: victor, victrix. Pauciora sunt verbalia in trix a verbalibus in sor. sed sunt plerq; in sor, (vt diximus in de generibus) cōis duor. legimur tñ apud prodos, tonstrix, assistrix, ꝓ possessrix.

¶Exceptio.

Quod dat itum vel ătum cum c, verbum quoq; primæ

Atio verbali. sic participante futuri

Aturus præbet. demas seco sectio formans

Atq; secatio. quod rarū est, hinc consule Vallam.

Dant in itor, vel itus. legitur sed raro domator

Sonatio Sonaturus Sectio. secatio. Domitor Cubitor

¶Verba prime conjugationis ũ, tũ vel cũtũ c, in supino facit. verbale in atio potꝰ cꝫ in itio. ⁊ participiũ futuri in aturus potius cꝫ in iturus. vt sonatio sonaturus. plicatio plicaturus. cē. Demas hinc sectio a seco, qđ aliqñ dicet rarius secatio format. author est Valla. Formant verbalia potius in itor ⁊ itus, cꝫ in ator ⁊ atus. vt domitor, cubitor, domitus, cubitus. Tibullus solus dixit li. iiij. Te duce non alias conuersus terga domator. Colu. li. vij. Cubitorem bouem appellat qui sepe discubuit et perunctaci cōtumacia. hiero li. cxi. Cū rex effet in acubitu suo. Ply. li. ix. In cubatu oia tonuerit. oia peremit. Idē. Domitura bou. Ouidꝰ de tristibus. Qui modo de tetrico referas dormitore cubitre. Sunt qui dicunt hec verba olim fuisse secte. et ideo in itor ⁊ itio ⁊ iturus licet rarius) reperiuntur.

¶Annotatio de imperatiui modi formatione in qua sæpius oberrare solent grammatistæ.

¶Ama/doce/audi. ab amas/doces/audis. addita o/a. Lege a legis/addita o littera ⁊ i/in e/versa. Dicimus tñ fac/duc. fer. cē. vt patebit. In tertia persona presentis imperatiui amet ab amo/o versa in et. legat a lego/o versa in at. doceat/audiat ab doceo/audio. o versa in at. Prima plaria a tertia singulari/t littera versa in mꝰ. vt amemus/docea mꝰ/legamus/audiamus/qñ etiã sunt voces futuri optatiui. Tertia plaria a tertia singulari/n fra ante t/interposita. vt ament/doceant/legãt/audiant. Secunda pluralis a sęda singulari/addita te. amate/docete/audite. Legite tamen a legis/in i versa. Prima ⁊ tertia futuri a secunda presentis imperatiui addito to syllaba. vt amato/docto/audito/legito tamē a legis/in i versa. Sęda pluralis a sęda singularis/addita te syllaba. vt amatote/docetote/legitote/auditote. Tertia plaris a tertia presentis indicatiui. addita o fa. vt amãto docento legunto/audiunto. Antiqui sunt amantote/docetote/legitote/auditote apud doctos.

¶De formatione imperatiui modi passiue vocis.

Sęda pñs imperatiui passiui formaꝫ a sęda actiui/addita re syllaba. vt amare/do-

cere/legere/audire.q̃ ecḋ̃ ſunt voces infinitini actiue vocis. Tertia tam ſingularis q̃ pluralis ſunt a tertijs actiuorum/addita ur. vt ametur amentur. docetur docentur. legatur legantur. audiatur audiantur. Prima plurale a prima actiuorū / addita r/ verſa. vt amemur/doceamur/legamur/audiamur. Scḋa plurale a ſcḋa pluralis actiuorū te/verſa in mini. vt amamini/doceamini/legimini/audimini. Scḋa et tertia futuri paſſiui a ſcḋa q tertia actiui. addita r ſa. vt amator/ docetor/ legitor/ auditor. Prima pluralis futuri/ cedem cum preſenti. Secunda pluralis a ſcḋa preſentis/i finali verſa in o:. vt amaminor/legiminor/audiminor.

¶De defectiuis verbis & anomalis.

Confit confieri. ſuffit ſuffire leguntur.
Defit defieri tantum ſic infit in vſu.

¶Confit cõficri p cõficitur cõfici. q ſuffit ſuffire p ſuffumigo. in vſu ſunt apud authores. Macrobius. Oportet diem qui ex quadrãtibus confit intercalare. Virg. iiij. Cõfieri poſſit paucis aduerte docebo. Idem. At ſuffre thymo ceraq; incidere manes. Confit.

¶Defit q defieri/pro defit q deeſſe. q infit pro dicere incipit/ q pro incipit in vſu reperiuntur. in reliquis verbis deficiunt apud recentiores. Virgil. Lac mihi non eſtare herbis. nec frigore defit. Teren. in Heey. Nihil apud me tibi defieri patiar. Priſcia. dicit defio in loco paſſiui deficio habere. ſed ſine teſte. Liuius li. j. Tum ita Tullus infit. i. dicere incipit. Defit.

Iſta forem, res, ret, rent. cum ſibi cõpoſitiuis
Sunt optatiui coniunctiui quoq; voces.
Infinitiui fore temporis eſtq; futuri.

¶Cõpoſita a forem ſunt iſta. afforem. i. adeſſem. Conforem. i. ſimul eſſem. Virg. Atq; vtinam rex ille afforet Eneas. Terentius. Spero cõfore. i. cõuenire vel concordes eſſe vel ſimul fore. Defore. i. defuturum eſſe. Sillius. Promittitq; viris nulli ſe defore teſtẽ. Profore. i. prodeſſe. Horatius. Que nocuere ſequar/fugiam que profore credam. Abfore. i. abfuturum eſſe. Ouidius. Sumitur tamẽ aliquando forem pro eſſem. q ſimul ter ſua compoſita. Forem. Afforem. Conforem. Defore. profore. Abfore.

Faxo dat faxis faxit. plureq; faxint
.i. indicatiui. .f. temporis.
Pro faciam, ptimi eſtq; modi vox illa futuri.
Sic faxim flectes optatiuiq; futuro
Dic ſubiunctiui preſenti tempore faxim.

Teren. Faxo iam hic aderit. i. faciam. Liui. Dõ faxitis deum velim fortunare. Cice. de ſe. Nemo me lachrymis decoret nec funera faxit. Teren. in Heau. Utinã dij ita faxint. Plau. Verbum cauefaxis. Faxo.

Flecte modi primi ſic optantiſq; futuro
Auſim ſic auſis auſit tantum ſimul auſint.

Liuius. li. j. Nec ſi ſciam dicere auſim. i. audebo. Feſtus dicit auſis pro audeas. Ouid. metam. vj. Et nihil eſt quod non inopino captus amore auſit. Auſim. Auſis.

Preſenti ſalue & ſaluete modi imperialis
Saluebo flectas & ſaluebo tempore futuro.
Infinitiui preſens ſaluere dabitq;
Atq; modo ſimili variabis aueq; valeq;
Saluebis Cicero. Valeant Terentius inquit.

¶Cice. ad Atticũ. Saluebis a meo Ciceron. Lectum eſt apud antiquos ſalueo ſalueat q ſaluebat. vt Plautus in Truculento. Teren. Valeant qui inter nos diſſidium Saluebo. Saluebis.

Aue. Uale. Salue.

volunt. Idem. Iubeo te saluere. Dicimus aue ipsi venienti: etiam aduenienti. Dicimus vale/ et aliqñ salue recedenti. Et ôt aue ab aueo/ es. i. cupio. et pte nimia cupiditate gaudeo: vt sit aue gaude et letare. Non autem dicitur ab a. i. sine/ et interiectiõe veh/ vt barbari quidam censent. Marci. Iam satis est nõ vis apher auere vale. Idē. Hanc tibi pro me discet auere liber.

Aio.

Prẽsenti aio & ais, simul ait format & aiunt.
Imperfecto aiebam cunctis cum sociis, & aisti
Perfecto, vel aistis, ai modo & imperitanti.
Optatiui aias iat iamus iantq; futuro.
Aiens participi, sed cætera non parit vsus.

Gelli. li. xvj. Siue aias/ siue neges. herebie i captiõe. Aug. dixit aisti. et aistis. vos adiscientes in malo aistis. Plau. vt ai. vel nega. Cice. de fi. bo. Quasi ego curẽ quod ille aiat/ aut neget. Puisciamus aiamus dixit li. j. cõstruc. Sabellicus arbitratur legendũ esse apud Catullum. aite pro dicite. Apulei. vj. meta. Sicut aiens crystallo decolstũ vasculum tradidit. Cicero in topi. Contraria aientibus inquit.

Cedo.

Prẽsenti tantum cedo dic, cedite imperitantis.

Cedo cuius prima corripitur est vox tantũ imperatiui pro dic vel da format cedite pro dicite vel date. Terẽ. in Eunu. Quid factũ est/ cedo. Idem in phor. Tu mihi argentũ cedo. Cedite rarius: nisi apud Plautũ. pro quo vetustissimi cete protulerunt. teste. Marcello. Ennius in Medea. Saluete optima corpora. cete manus vestras/ measq; accipite.

Flecte diunt pro dent optatiuiq; futuro.

Diunt poeticũ. vox sola futura optatiui: a quo perdunt. apud Teren. nõ rarũ. Dij tibi ex itiũ dunt. in An. Alibi in Eu. Ut omnes dij deeq; eum perdunt.

Gignit ouat vel ouans & ouatio cætera raro.
Et licet aduerbum visum: verbum dat amabo.

Ouat. Ouans. Ouatio. Ouo/as. Amabo.

Ouat Phocas solum ponit tertie persone defectiuũ/ cuius participiũ ouans et verbale ouatio. i. parum triũphus. reliqua parũ sunt in vsu. Licet aliqui dicãt. Ouo/as ouat. cẽ. Parce tamẽ vtẽdum est quod apud authores rarũ. Ouat. i. letatur gaudium vociferando vel cantando mõstrat. Amabo (authore Nunnita) integrũ est. qz deducitur ab amo/as. Nec est propriũ aduerbiũ vel interiectio. licet vtriusq; vicem blandiendi fungi videatur. Regit enim post se actiũ casum. vt amo. et penulti. producit semper: comicis valde familiare. Cice. li. xij. epl̃arũ. Amabo te cura et cogita.

Quatuor hæc odi, memini, cœpi quoq; noui.
. i. indicatiui.
Præterito primi variato modi reliquisq;
Temporibus ductis ab eo: sensum retinebunt
Voceq; præteriti, prẽsentis præteritiq;
Flecte memento modiq; futuro, tote secundi.
A cœpi cœptus deducitur. osus ab odi.

Odi.

Odi. i. odio plequor. frequẽs (odio/is. rarius apud ethnicos) fm q̃sdã vox est pro

terēt ꝙ sensum habet presentis imperfecti ꝙ preteriti. l. odio odiebam. odiui / ꝙ inde
osus ꝙ osurus/ꝙ osor. Cicero tamē odio/is. est usus li. de oratore. Aut oderant/aut di-
ligāt. Seneca de virtu. Nemiñ odias. Tullius. Ocero. in psal. Oderi omnē viam iniquitatis. Osus. Perosus
eō osus participio perosus ꝙ exosus. quorū verba exodi ꝙ perodi exoleuerunt. Plau.
Inimicos oēs sum. Virg. Si nō dū exosus ad vltā troianos. Naso. Ille perosus opes.

¶ Coepi cum oe diphthongo a coepio antiquum/ pro incipio. quod apud antiquos Coepi
in vsu erat. Terē. in Adel. Sed totis mensibus obfecissem quam hic coeperet. Cato.
Coepiam seditiosa verba loqui. Nunc preterito eius ꝑ presenti vtimur cū deductis
coperā/perum/pusim/ro/pisse/coeptū ire. Et coeptū/ pti. qō est principiū. Oui. Dij
coeptis aspirate meis. Caepi cū ae diphthōgo est preteritū solū a capio. vnde capt⁹
participium. sed a coepi coeptus.

Quęsumus a quæso, sed quæsit quæsere raro.

¶ Quæso vox presentis indicatiui dat solū quesumus ꝑ rogo ꝙ rogamus. cetera exo
leuerūt. Politian⁹ q̄ si quesim⁹ scribit. Olim enim integrū fuit quęso/sis/quesui que Quęso.
situm vel quesum. author est Minutius. Infinitiuum quesere.

Inquio siue inquam præsenti quis quit iuntq;.

Perfecto inquisti simul inquit. sicq; futuro.

Format ies vel iet, modo & inque. iatq; secundo

Inquiat optantis tantum deflecte futuro.

Participans dat iens, nec in vsu plura reperta,

¶ Cicero de se. Ne inquit et inquam sepius interponerētur. Cice. de ora. li. ij. Aucu-
pari verba oportebit/inquio vt ea que sunt frigidiora vitemus. Persius. Hoc iuuat
hic inquis/veto quisq; fabrū oletū. Iuue. Quādo artib⁹ inq̄t honestus. Cice. in verrē.
Tibi sunt Pamphyle inquitūt cyphi. Idē. ij. de ora. Tu vero inquisti molestus nō eris.
Inquies inquiet. Inquam apud Boetiū frequēter occurrēt. Inquam etiā interdum
sīgt duri. Teren. Ab te emittere imutū eam inque. Cice. in. iij. adheren. Quid enim
tibi vis aliquis inquiat. Plautus in Aulu. Ita dij faxint. inquito.

Sodes pro si audes. capesis sic, pro capes si vis.

Sultis, si vultis, sis si vis. iunge apage(&)sis.

Pro remoue si vis: voces sunt imperitantis.

¶ Vis defectuis vtūtur poete/ꝙ comici presertim. ꝙ interdū alij ad vitandū arrogā
tiā. q; superbū foret maioribus imperare. Et quia crebra sunt/nō opus erit testimonijs
Apagesis pch. coniūgit abduc/vel remoue si vis. Fm Minutiam. caue si vis. Apulei⁹.
Apagesis iam cruentos deos. Metri causa interposui/ꝙ syllabicon per Temesim.

Nocteſcit ningit luceſcit sicq; dieſcit

Atq; gelat ternæ hæc impersonalia vocis.

¶ Hec impersonalia (authore Phoca) carent futuro imperatiui/gerundijs / ꝙ partī-
cipijs.

¶ Annotatio.

¶ Explicit ꝙ explicitū solus Alexander ponit. q̄ a prodis authoribus cēsēt barbara
Nam latini dicunt liber est explicitus/ aut fuitur. Marci. in apophoretis. Veteribus
explicitum est omne vocabus opus.

¶ Annotatio de antiquis.

¶ Si quis omnem antiquitatē diligenter perscrutari vellet multa plura inueniret
mendosa et ecliptica. Ut excessis pro excedas. irritassis pro irrites. prohibessis/ pro
prohibeas. locassis/pro locaueris. dias/pro des. credins/ pro credas. supplicassis/ pro
supplices. negassis/pro neges. tortis/pro tūgas. adsint/ꝑ adigāt. sine numero id ge-
nus alia sunt apud Plau. ꝙ vetustissimos. vt vitet ꝑ veniat. Plau. Dij te seruassint.

Idem. Jd Juppiter prohibeſcit/Teren. caue quoq; ex iſthoc exceſſis loco. pro exci
das. Varro. Caue mihi tãris libuni. Que omnia ſunt fugienda nobis.

Dor der for furo fer, ſimplex nunc abdicat vſus.

Hec ſimplicia dor et der paſſiuum a do das. for faris. furo. i. inſanio fer a for faris, in coniunctiuo non ſunt in vſu. ſed in cõpoſitione vſi tantur. vt peſſundo. effor.

De verbis apocopen patientibus.

Dic duc fac & fer, dico duco facio fert

Donant cum natis. facio formant fici nata.

Hec quatuor verba pãtiuntur apocopen in ſecunda ſingulari imperatiui modi tẽ
nã in pꝛali integrã ſeruãt formã. vt a dic dicite. duc ducite. fac facite. excepto hoc ver
bo fer a fero qđ facit ferte. Similiter eorũ cõpoſita a candẽ apocopen patiuntur. vt ad
duc adducite. ꝓter a facio cõpoſita q̃ integrã ſeruãt formã. vt efficio effice. cõfice.

De verbis ſyncopen patientibus, vt amaui.

Verbis quæ primi flexus ui præterito dant

vt amaſti ꝓ amauiſti amaſſe ꝓ amauiſſe,

Præterito numeri perſona vtriuſq; ſecunda

vt amarunt ꝓ amauerunt.

(Vi dempto) & terna plurali ſyncopa fiat,

vt amaram/amaſſem/amarim/amare/amaſſe. in oibus perſonis.

Temporibus reliquis ab eo ductis fit vbiuis.

vt cupiui/audiui.

Verbis que terni aut quarti iui pꝛeterito dant

vt cupiſ/audiſ. in oibus perſonis vtriuſq; numeri.

Præterito (ſubtracto u) ſyncopa fiet vbiq;

cuperam. uſſem. rim. ro. uſſe. audieram/uiſſem/erim/ero/uiſſe.

Temporibus cunctis ab eo reliquis quoq; ductis

triui. ſiui.

Syncopa non fiet quando biſſyllaba vox eſt.

aſcio. a noui. aſio. a fico.

Ni ſciſti noſti flaſti fleſti. tamen iſti

Martialis. Quota per ſcylle magnus comes exulis iſti.

Pro iuiſti legitur, dixti generis reliqua eius

Teren. hui dixti pulcre.

Quandoq; inueniesvſurpauiſſe poetas.

De verbis anomalis.

Uerbũ anomalum vt anoume/eſt qđ ꝓtra aliosꝰ regulam formatur. vt Sum/es/fui.
Sum ſic declinatur. Sum es eſt. pꝛali ſumus eſtis ſunt. Imꝑfecto eram eras. tẽ. Perfecto fui fuiſti. tẽ. cũ ductis fueram/erim/iſſem/ero/iſſe. habet pꝛeterita ubi aut nulli
Fuo. mo ꝰbo fuo/is. i. ſum/es. Cuꝰ adhuc alia reperiũtur apũd pꝛiſcia. ꝛ tñm etiã Virg. ene.
ij. Troes rutulusue fuat nullo diſcrimine habebo. Plau. in am. Ne quiſq; tam audax
Sitte. fuat homo. Idẽ in cap. Caueto tu tyrannꝰ ſuas. Futuro ero eris. tẽ. Imꝑatiuo modo ſis
vel es ſit. pꝛali ſimus ſite vel eſtis. alicũ ſint. Tẽ. in an. Bono animo es. Virgi. hec
ades o formoſe puer. Plau. in Curcu. Sitte mihi volentes ꝓpitie. fea exoleuit. Futuro
ro eſto. pꝛali ſimus eſtote ſunto. Optatiuo eſſem eſſes. tẽ. Futuro optatiui. ꝛ pꝛeſenti
iunctum ſim ſis. tẽ. Infinitiuo pꝛeſenti eſſe. pꝛecti fuiſſe. Futuro futurus ẽne m vꝰ
doctorũ nõ eſt. a dialecticis vſitatũ. Sũ carẽt gerũdijs ꝛ ſupinis. Potens nomen eſt,

partici. ſo preſens ꝙ abſens. Cetera cōpoſita carẽt gerũdiſs participiſs ꝙ ſupinis.

¶ Adſum adeo adeſtadſumus/adeſtis adeſtis adſunt. Imperfecti aderam. pfecti adfui. adfuerã. adero. Imperatiuo adſis vel ades (non adſito) Sic proſum prodeo prodeſt. rẽ. Adſum.
proſui. rẽ. poſſum potes poteſt poſſumus poteſtis poſſunt. poteram. potui. potero. Ut ſteres dicebant poteſſim. poteſſem. rẽ. pio poſſim poſſem. Et poteſſur poteratur poſſeſſur/pro poteſſ poterat poſſet his ꝙ ſimilibus ſeqtur Plautus. Celius cũ ſuis contemporaneis. Reliqui cõpoſita declinant vt ſum.

¶ Volo vis vult. Plrali volumꝰ vultis volunt. Imperfecto volebã bas bat. rẽ. Perfecto volui iſti. rẽ. cum ſuis deductis. vt voluerã. erim. voluiſſem. voluero. Futuro volam les. rẽ. Imperatiuo caret. qi voluntas eſt libera necꝫ imperari potes. Aiect Diomedes dixit volito toto. Aliſ. fac velis. nõ ſunt in vſu. Opta. etiã velle/les. rẽ. qne voces ſunt imperfectiui. ſubiũctiui. i. futuro optatiui velim velis. rẽ. Infinitiuo velle. Supino ꝙ gerundiſs caret. teſte Phoca. Aiect aliqui nullo author hoc dicant volitum volituros.

¶ Malo mauis mauult. Plurali malumus mauultis malunt. Imperfecti maledã. perfecti malui. cum deductis malueram. maluerim. maluiſſem. ro. futuro malem/les. rẽ. Malo.
Quinti. li. i. Qui grecã figuram/nõ latine. ſed citra cõprehẽſionẽ loquentur. Impa. caret. Opta. mallem. maluerim. maluiſſem. malim. quinct. malim. mallẽ. rim. luiſſe. ero. Infini. malle. maluiſſe. ceteris caret. Leges apud veteriſſimos non imitanda mauelim ꝙ mauellem. Plau. in Aulu. Mori ſeſe mauolet. Idem in Amphi. Experiri iſthuc mauelle.

¶ Nolo ſimiliter inflectitur. Nolo nõuis nõuult nolumus nonuultis nolunt. Nolo.
Imperfecto nolebam. preterito pfecto nolui. noluerõ cum aliſs deductis. vt noluerim luiſſem. ero. luiſſe. Futuro nolam les. rẽ. Imperatiuo noli nolite. Futuro nolito litote. Optatiuo nollem noluerim. luiſſem. Futuro nolim. Coniunctiuo nolim. nollem. erim. luiſſe. ero. Infinitiuo nolle/noluiſſe: reliqua non ſunt in vſu.

¶ Fio (. i. efficior. fis/fit/ri more quarte cõiugationis irregulariter tamen. Preterito factus ſum cũ deductis tẽporibus. Imperatiuo caret. vel ſim quoſdam mutuatur a futuro optatiui fias/fiat. rẽ Nã ſi fite ꝙ fitote raro/nili apud antiquos leguntur. apud Plautũ et Catonem. Ueteres fitur ꝙ faciũtur ꝙ facẽſſetur ꝙ alia multa dixere (vt probat Priſcianus) que exoleuerunt. in reliquis fio per quartam coniugationem declinatur.

¶ Eo ꝙ queo per quartam cõiugationem ꝙ nihil anomalum habent/niſi ibã/quibã/ibo/quibo. ꝙ in quibuſdã tẽporibꝰ. vt perſonis ſcdam vocalẽ ꝓ tertia. vt eo. is it. plrali imus itis eunt. Imperfecti ibam. pfecti iui. cũ aliſs deductis. ueram/ iſſem/ rim/ ro/ iſſe. Futuro eam/ es/ aet. rẽ. ſed vſitatius ibo bis. rẽ. Quanꝙ antiqui dixi futurũ in ibo enũciauere/tam tamen exoleuit: niſi in ibo ꝙ quibo. Cecilius. andidis male ſi male dicis mihi. Proper. Lenibũt tacite vulnera noſtra ſono. Apud Plautũ eſt frequẽs. Imperatiuo I eat eamꝰ ite eant. Futuro ito eamus itote eunto. Opta. irem. iuerim/ iuiſſem eam. Coniunc. eã. irẽ. iuerim. iuiſſem. iuero. Infinitiuo ire. iuiſſe. iturũ eſſe. Gerundia eundi/do/dũ. Supi. itũ itu. Participia tens iturus. Sic ꝙ queo variatur. Cuius gerundi ꝙ non leginius/ſed nec a veneo participia. Eo.Queo.

¶ Edo es eſt. In plrali edimus editis edunt. Edebã edi. ederi. edã. Impatiuo es vel ede edat. plrali edamus eſte vel edite edãt. Futuro eſto vel edito plraliter edamꝰ eſtote vel edite. vel edi tote. edãto vel tote. Opta. eẽm. ederim. ediſſem. edam. Coniunc. edam. eſſem ederim. ediſſem. edero. Infi. eſſe. ediſſe. eſſurũ eſſe. Gerũ. edendi/do/dũ. Supi. eſtum/eſurus eſtum/ſitu. Partici. edẽs ens ꝙ vt eſſus. Paſſiuũ cuius regulare eſt. niſi ꝙ eſtur ꝓ editur. Cõpoſita eius eandẽ ſequunt formã ſi in quoſdam: vt comedo comes comeſt. Exedo exes exeſt. Uirg. iii. Lucilio. Quid debuimꝰ inuãt eſt mollis flamma medullas. ꝓ edit. idẽ. ſ. Heor. Ut mala culmos eſſet rubigo. eſſet pro comederet. Plau. in militte. Eo/bibe. es. i. comede. Nam ſi vis eſſe ſatur/nim potes ẽ pauſi. Ouid. de põto. Eſtur vt occulta vitiata putredine mauis. Plau. Uenias ſenex quẽ abſentẽ comes. Cice. ꝓ hortẽ. ã ſepe ipſe comeſt. Idẽ. Egritudo lacerat/ꝙ exeſt mentẽ. Ply. Comeſſe fertus ſuibꝰ nõ eſt prodigiũ. Cice. ꝓ Rctio. ꝙ bona ſolus comeſſet. Idẽ ꝓ L. Flac. Quaſi bona comeſſe Rome nõ liceret. Ipſe veteres edo regulariꝫ declinabat. teſte Sergio ſup illud. v. enei. Nõ mediꝰ de gente phrygũ exeduſſe nepõdis. vbi etiã bi es a ſum corripi/ab edo ꝓduci. Piero. in ſacris edis veteriſſũ cõiugationẽ imitat. vt in illo. de vitat vineã ꝙ de fructu ri nõ edit. ubi. Aiunt i dato edere de ligno vite. Sergio conſentit Diomedes. vñ melius dicemꝰ. comedo comes. ſꝫ comedo comedis. Edur. Comeſſ. Exeſſ.

¶ Deiſo verbis ꝙ in primo ꝓſona dupliciter efferunt ꝙ idẽ ſignt.

to be harde.
to make harde. cõiugationis. vt dureo. denseo.

Sunt duro & denso primę, per eoq; secundæ.
ſ. passiua.

Sunt primæ actiua hæc, quando sunt neutra secundæ.
ſ. cõgrego. ſ. cõiugationis. to vnyte/or knyt togyder

Est vno primæ, sed crebrius vnio quartæ.

¶ De verbis tam primę q̃ tertię coniugationis in prima persona cõfusis, in significatione diuersis

Primi nunc flexus sunt isthęc, nunc quoq; terni.

das(to laye a ground werke)
las(to call) das(to cõmaũde) las(to speke to) ras(to lokke)
lis(to dryue) dis(to ete or chue) lis(to dryue) ris(to sowe) dis(to powte)

Appello mando compello sic sero fundo
to saye. to bedreate. to wyll.

Dic dico dicis, dico ficq; dicas: volo visq;
to sye. to bequethe. to rede.

Dic volo sicq; volas, lego legas, lego gisq;.

Esto lauo primę, ternæ quandoq; repertum.

Dic pinso pinsis, legitur pinsas quoq; raro.

Lauo. ¶ Lauo olim erat terne. hoita. phebe qui tanto lauis amne crines. Idem. Ota mo nuisę na lauinuis Feronia lympha. Similiter pinso nunc tertię. olim erat pune. Calphurnius. Dicitur & nigrum pinsare legumine panem.
to swage. to eut/to kyll/to bete/to grue place.

Sedo per s, primę, cedo per c, quoq; ternæ.

¶ De ijs quæ sunt tã secũdę q̃ tertię cõiugationis.

Nunc terni flexus, nunc sunt hæc verba secundi
& tergeo. caueo. stridco. fulgeo. to be hote.

Tergo cauo strido sic fulgo ferbeo ferbo
connueo. excelleo. sorbeo. oleo. frigeo.

Conniuo excello sorbo iungas olo frigo.

Vngo deflectes vngis simul vnguo dat vnguis

¶ De ijs quæ confusum habent præteritum.

Prętęritum retinent confusum quæ comitantur.

Pasco pauet paui dant, cresco cernoq; creui.

Pendeo pendo pependi, tendeo tendo tetendi.

Mulceo mulgeo mulsi, luceo lugeo luxi.

Vult acet ac acuit acui, pateo patiorq;.

Et prandor passus, frigo cum frigeo frixi.

Versus formabunt ambo verror quoq; vertor.

¶ Finis.

¶ Lõdini in ędib⁹ VVinãdi de VVorde. xxx. supra sesquimilleſimum nostrę redemptionis anno.